

MASTEROPPGAVE

Tittel: **Politiets og barnevernets rolle i saker som handler om barn som er utsatt for vold i nære relasjoner**

Ditt navn: Lise Margrete Ødegård

Dato: 10.05.2017

Studienavn: Masterstudium i tverrfaglig samarbeid i helse- og sosialsektoren

Avdelingsnavn: Avdeling for helsefag

Forord

Etter en intens innsjukt er jeg nå i ferd med å runde av et 4 års studie. I løpet av disse 4 årene har jeg hatt god støtte fra mine arbeidsgivere. Når jeg begynte på studiet var jeg leder for Blå Kors ved Barnas Stasjon i Fredrikstad, og det var nok her min interesse for å studere samarbeid oppsto. I løpet av studiet kjente jeg på et behov for å vende tilbake til 1. linje barnevern, det har jeg ikke angret på. Som leder for en barneverntjeneste som er samlokalisert med andre hjelpetjenester i et familiesenter, kommer kunnskapen om tverrfaglig samarbeid virkelig til nytte. Takk til mine arbeidsgivere som har lagt til rette for både studiedager og lesedager.

Gunnar som har vært min veileder fortjener en stor takk, både med hjelp til valg av tema, problemstilling og ikke minst har du hjulpet meg til å holde avstand fra mitt eget faglige ståsted underveis. Responstiden på svar når jeg har sendt mail har vært imponerende uavhengig av hverdager, helg, dag og kveld. Takk til medstudent Pia som kom først i mål med innleveringen. Det har vært motiverende for meg, og møtene med deg underveis har vært viktige. Lets keep in touch ☺ Takk for følge i mål Heidi.

Stor takk til Hege som hjalp meg med å komme innenfor døra hos politiet. Det tror jeg var nøkkelen til at jeg fikk tilgang på 4 informanter.

Så en stor takk til mine ansatte som stilte opp på testintervju og som har vært tålmodig og engasjert hver gang jeg ville snakke om min forskning. Takk til Bjørn som har gitt meg teknisk support og til Ida for ditt bidrag. Dere er en fantastisk gjeng og jeg gleder meg til å presentere det endelige resultatet for dere.

Så var det familien min som har måttet «leve» med en kone og mamma som har vært student over flere år. Takk for at dere har fristilt meg sånn at jeg har fått tid til studiene. Håper at min interesse for å studere har inspirert andre i heimen til å ta skolen på alvor ☺

Mai 2017

Lise Ødegård

Sammendrag

Denne forskningen dreier seg om samarbeidet mellom politiet og den kommunale barneverntjenesten i saker hvor barn er utsatt for vold i nære relasjoner. Dette er et tema som er svært aktuelt, og som viser seg å være utfordrende både for aktørene som skal samarbeide og for de familier som er berørt.

Dette er en kvalitativ studie hvor problemstillingen er; hva som hemmer og fremmer et samarbeid mellom politi og barnevern. Det ble benyttet fokusgruppeintervju som datainnsamlingsmetode, med til sammen åtte deltakere. To ulike barneverntjenester var representert med fire informanter, to fra hver kommune. I tillegg var det fire informanter fra politiet som deltok. Målsettingen med fokusgruppeintervjuet var å få fram en dialog mellom aktørene slik at de kunne få en større forståelse av hverandre og hvordan et samarbeid kan foregå. Med utgangspunkt i funnene ble det foretatt en tematisk analyse av datamaterialet.

Mine funn viser at det er noen områder som bør sees nærmere på slik at samarbeidet blir bedre. En av utfordringene er at aktørene fremstår som svært selvstendige og oppgaveorienterte, dette kan gå på bekostning av et samarbeid. En annen utfordring som ble avdekket er spørsmålet om når en hendelse skal anmeldes til politiet for etterforskning. Her viser det seg at informantene fra barnevernet vegrer seg, og at de ofte vil prøve ut sine egne metoder og tiltak før de går til anmeldelse. Dette er en situasjon som informantene fra politiet undret seg over. Politiets informanter viser til at de har en mer standardisert metode, både når de vurderer anmeldelser og utfører sin etterforskning enn det de får inntrykk av at barnevernet har, når de vurderer sine meldinger og gjennomfører sine undersøkelser. Dette ser ut til å ha sammenheng med lovverket hvor blant annet lov om barneverntjenester er basert på faglig skjønn, mens politiets lovverk er mer systematisk og strukturert.

Spørsmål om felles rutiner og samarbeidsavtaler ble også drøftet, men utfordringen er at hver enkelt kommune står fritt til å utarbeide sine egne rutiner. Det betyr at politiet må forholde seg til mange kommuner med ulike rutiner.

Abstract

This research revolves around cooperation between the police and the municipal child welfare service, in cases where children are exposed to violence in close relationships. This is a topic that is very relevant and proves to be challenging, both for the collaborators and for the families affected.

This is a qualitative study where I want to highlight the following question: What is it that inhibits and promotes cooperation between police and child welfare services?

In this research focus group interview was used as the data collection method, with a total of eight participants.

Two different child welfare services were represented by four informants, two from each municipality. In addition, four police officers were also involved. The purpose of the focus group interview was to establish a dialogue between the collaborators, so that they could get a better understanding of each other and how cooperation could take place. Based on the findings, a thematic analysis of the data was made.

My findings show that there are some areas that should be looked into in order for the cooperation to be improved.

One of the challenges is that the informants appear to be very independent and task-oriented and this can be at the expense of cooperation. Another challenge that was revealed is the question of when an incident should be reported to the police for investigation. It appears that the informants from child welfare are distracting, and that they often want to try out their own methods and measures before they report it to the police. The police informants show that they have a more standardized approach compared to the child welfare services, both when they assessing reviews and conducting their investigations.

The information from the child welfare informants, was something the police informants wondered. The police informants impression is that they are more standardized, compare to the child welfare services. This appears to be linked to the legislation, among which the law on child welfare services is based on professional judgment, while the police's legislation is more systematic and structured.

The questions about common procedures and cooperation agreements were also discussed, but the challenge is that each municipality is free to make their own routines. Because of this the police have to take into account, various municipalities with different procedures.

Innhold

Forord.....	1
Sammendrag	2
Abstract	3
1.0. Innledning	8
1.1 Valg av tema	9
1.2 Problemstilling.....	9
1.3 Presentasjon av sentrale aktører.....	11
1.3.1 Barnevern	11
1.3.2 Politi	12
1.3.4 Statens Barnehus	14
2.0 Empiri.....	15
3.0 Teori om samarbeid.....	19
3.1 Systemiske faktorer.....	20
3.1.1 Profesjon	20
3.1.2 Jurisdiksjon	21
3.2 Organisatoriske faktorer	22
3.2.1 Omgivelser	22
3.2.2 Koordinering av arbeidsoppgaver.....	24
3.3 Relasjonelle faktorer	25
3.3.1 Tillit og makt	25
3.3.2 Revir og Portvakt	26
3.3.3 Kommunikasjon.....	27
4.0 Metode.....	29

4.1	Valg av forskningsdesign	29
4.2	Utvalgskriterier	30
4.3	Datainnsamling	31
4.3.1	<i>Kvalitativ forskningsintervju</i>	31
4.4	Databearbeiding og analyse	33
4.4.1	<i>Systematisere og kategorisere</i>	34
4.4.2	<i>Beskriv / Transkribere</i>	35
4.4	Metoderefleksjon	35
4.5	Etiske vurderinger	36
4.5.1	<i>Validitet og reliabilitet</i>	36
4.6	Metodekritikk	37
5.0	Del II Analyse og oppsummering	38
5.1	Presentasjon av funn	38
5.1	Kjennskap til hverandre	39
5.1.1	<i>Tidspress og tilgjengelighet</i>	41
5.1.2	<i>Rutiner</i>	43
5.1.3	<i>Beskrivelse av noen arbeidsoppgaver</i>	43
5.2	Holdning til vold og anmeldelse	44
5.2.1	<i>Ulike holdninger</i>	44
5.2.2	<i>Straff eller hjelp til barnets beste</i>	47
5.2.3	<i>Tillit</i>	49
5.3	Samtaler og avhør av barn	50
5.3.1	<i>Tilgang til statens barnehus</i>	51
5.3.2	<i>Samrådsmøter</i>	52

5.4 Informasjonsutveksling	52
5.4.1 <i>Makt</i>	53
5.4.2 <i>Løpende informasjon</i>	54
5.5 Arbeidsform – Metodikk	55
5.5.1 <i>Mildeste inngrepsprinsipp</i>	56
5.5.2 <i>Profesjonskamp</i>	57
5.6 Oppsummering	60
6.0 <i>Drøfting av funn</i>	60
6.1 Kjennskap og tillit til hverandre	62
6.2 Holdning til vold og anmeldelse	64
6.3 Vurderingsgrunnlaget	65
6.4 Informasjonsutveksling	68
6.5 Samtaler / avhør av barn	71
7.0 <i>Sammendrag av forskningen</i>	73
Litteraturliste	76
Vedlegg:	79
Vedlegg 1: Intervju guide	79
Vedlegg 2: Case	79
Vedlegg 3: Informasjonsskriv om deltakelse	79
Vedlegg 4: Godkjenning fra NSD	79

1.0. Innledning

Denne oppgaven tar utgangspunkt i hvordan det tverrfaglige samarbeidet er mellom politiet og den kommunale barneverntjenesten i saker hvor barn er utsatt for vold i nære relasjoner. Når en slik situasjon oppstår har både politiet og barneverntjenesten et stort ansvar i forhold til å beskytte barnet. Noen hendelser bærer preg av å være akutte, mens andre dreier seg om kritiske familieforhold som har vedvart over lengre tid. I akutte hendelser er det ofte barnevernvakten som samarbeider med politiet, mens i de andre hendelsene er det den kommunale barneverntjenesten som følger opp. Denne forskningen har fokus på de hendelsene som følges opp av kommunal barneverntjeneste og deres samarbeid med politiet.

Å anmelde noen for vold er et alvorlig inngrep, og i disse saker kan barnets uttalelser bli det sterkeste bevis i en eventuell straffesak. Det kan være en stor psykologisk belastning for barnet dersom foreldrene blir dømt og straffet på bakgrunn av barnets uttalelser (Isdal, 2000).

Regjeringen er opptatt av å tydeliggjøre ulike aktørers forpliktelser i arbeidet med å forebygge vold og følge opp voldsutsatte. De viser til at store deler av det offentlige tjenesteapparatet får kontakt med personer som står i fare for å bli, som er, eller har vært utsatt for vold. Utsattes behov er ofte sammensatte og krever tverrfaglig og tverretatlig tilnærming. Dette forutsetter en tydelig ansvars- og rollefordeling mellom tjenestene som møter voldsutsatte (Meld. St. nr. 12s, 2017-2021).

1.1 Valg av tema

Som fagperson innenfor barnevern, og nå som forsker er jeg opptatt av barns oppvekstvilkår og rettssikkerhet i et samfunnsmessig perspektiv. I tillegg er jeg nysgjerrig på hvordan ulike samfunnsaktører som politi og barnevern samarbeider, og ivaretar sitt ansvar i denne type saker. Omfanget av volden er ulik og det varierer fra oppdragervold til mer omfattende og systematisk vold både psykisk og fysisk. Ofte er det foreldrene som står bak volden og det er ikke uvanlig at det er barnet som har fortalt om volden til andre hjelpetjenester. Dette resulterer i at barneverntjenesten får bekymringsmeldinger som må undersøkes nærmere, og det må vurderes og intervensjoner slik at barnet får rett hjelp til rett tid.

Når spørsmålet om politianmeldelse kommer opp er det store variasjoner i hvordan dette vurderes og det kan fremkomme ulike vurderinger på hva som er til det beste for barnet. Det fører oss blant annet inn på tema samarbeid og koordinering av oppgaver. Dette er et tema som mange samfunnsaktører er opptatt av, men det er foreløpig ikke forsket særlig mye på dette området ifølge Vorland, N., & Skjørten, K. (2017)

Tverrfaglig samarbeid er vesentlig viktig for både politiet og barneverntjenesten. Det er mange ulike definisjoner av begrepet tverrfaglig samarbeid. En måte å forstå dette på er å se på tverrfaglig samarbeid som samhandling på ulike nivåer, ved at personer med ulik fagbakgrunn jobber tett sammen om en felles oppgave eller et prosjekt. Partene deltar i felles beslutninger hvor samarbeidspartnere gir sine bidrag, som ikke kan oppnås alene. Beslutninger/anbefalinger kommer som følge av felles refleksjoner og diskusjoner over klientens behov og hvordan de bør ivaretas (Willumsen, 2009b).

1.2 Problemstilling

I (Barnevernloven, 1992) § 3-2 står det følgende;

Samarbeid med andre deler av forvaltningen.

«Barneverntjenesten skal medvirke til at barns interesser ivaretas også av andre offentlige organer. Barneverntjenesten skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver som den er pålagt etter denne loven. Som ledd i disse oppgavene skal barneverntjenesten gi uttalelser og råd, og delta i den kommunale og fylkeskommunale planleggingsvirksomhet og i de samarbeidsorgan som blir opprettet».

Det vises til at barnverntjenesten skal medvirke til at barns interesser ivaretas, i tillegg skal barneverntjenesten samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer når dette kan bidra til å løse oppgaver etter denne loven. Det er ingen pålegg i loven om at barneverntjenesten skal varsle politiet om mulige kriminelle forhold som de blir kjent med. Dette vurderes fra sak til sak og det er hensynet til barnets beste som legges til grunn.

Det betyr at barneverntjenesten i stor grad selv kan vurdere om de skal dele opplysningene med politiet eller ikke. Det antas at dette har betydning for samarbeidet mellom politi og barnevern, derfor ønsker jeg å forske nærmere på dette med følgende problemstilling:

" Hva hemmer og fremmer et samarbeid mellom politi og barnevern?"

For å komme i dybden på problemstillingen har jeg valgt å gjøre en avgrensninger ved hjelp av noen forskningsspørsmål som dekker forskjellige nivåer når det gjelder samarbeid;

- ✓ Hvilken betydning har det systemiske nivået for samarbeid?

- ✓ Hvordan påvirker organiseringen samarbeid?
- ✓ Hvordan oppfatter og praktiserer de ansatte i etatene samarbeidet i dag?

I et fokusgruppeintervju ønsker jeg å legge fram et case som informanter fra politiet og barneverntjenesten sammen skal drøfte. Målsettingen er å få fram en dialog mellom aktørene slik at de kan få en større forståelse av hverandre og hvordan samarbeidet kan foregå. I dialogen vil jeg ha fokus på hvordan politiet og barneverntjenesten utøver sine roller og utfører sine oppgaver.

1.3 Presentasjon av sentrale aktører

Aktørene som omtales i denne oppgaven er i hovedsak barnevernet og politiet herunder også Statens barnehus. For å kunne forstå hvilke oppgaver og roller de ulike aktørene har i saker hvor barn er utsatt for vold i nære relasjoner, gjør jeg en presentasjon av dem her.

1.3.1 Barnevern

Barnevernet i Norge er organisert på både statlig og kommunalt nivå, og ansvar og oppgaver er regulert i (Barnevernloven, 1992). I denne forskningen er det den kommunale barneverntjenesten som er av interesse. Loven sier at hver kommune skal ha en administrasjon med en leder som har ansvar for oppgaver etter loven.

Administrasjonen skal utføre det daglige løpende arbeid, herunder gi råd og veiledning, treffe vedtak i henhold til loven, forberede saker for behandling i fylkesnemnda, iverksette og følge opp tiltak. De som utfører disse oppgavene på vegne av kommunen utgjør kommunens barneverntjeneste. Her er noen sentrale barnevernfaglige oppgaver som er relatert til forskningen;

Bekymringsmelding

Når barneverntjenesten mottar opplysninger om et barn hvor det er mistanke om omsorgssvikt har barneverntjenesten inntil 1 uke på seg til å vurdere meldingen (§4-2). Den som har formidlet opplysninger til barneverntjenesten har krav på å få beskjed om meldingen er mottatt uavhengig av om det er privat personer eller andre offentlige ansatte som har meldt. Offentlige meldere har i tillegg krav på opplysninger om meldingen blir tatt inn til undersøkelse eller henlagt (§ 6-7 a).

Undersøkelse

Dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for tiltak, skal barneverntjenesten snarest undersøke forholdet. Undersøkelsen skal gjennomføres slik at den i minst mulig grad skader noen som den berører, og den skal ikke gjøres mer omfattende enn formålet tilsier. Det skal legges vekt på å hindre at kunnskap om undersøkelsen blir spredt unødige. Foreldrene eller den barnet bor hos kan ikke motsette seg at en undersøkelse blir gjennomført ved besøk i hjemmet (§ 4-3).

Særlig om hjelpetiltak – barnevernloven § 4-4.

Å kunne sette inn virksomme hjelpetiltak er et viktig element i barnevernets arbeid for å oppnå lovens mål om å sikre at barn og unge får nødvendig hjelp til rett tid (§ 1). Barnevernet kan iverksette hjelpetiltak (§ 4-4). Hjelpetiltak kan settes inn både overfor barnet og familien, dog slik at tiltak overfor familie må være motivert ut i fra hensynet til barnet. Hjelpetiltakene skal ha som formål å bidra til positiv endring hos barnet eller familien og støtte opp under barnets situasjon i hjemmet.

1.3.2 Politi

Politi- og lensmannsetaten i Norge skal utgjøre en enhetlig politistyrke. Justis- og beredskapsdepartementet har det øverste ansvaret for politiet, men de har delegert

store deler av ansvaret til Politidirektoratet som har ansvar for fag, ledelse, styring, oppfølging og utvikling av politidistrikt og politiets særorgan. Politi- og lensmannsetaten er fra 01.01.2016 delt inn i 12 politidistrikt. Hvert distrikt ledes av en politimester som har ansvaret for alle polititjenester, budsjett og resultat. Hvert politidistrikt har sin egen administrasjon, og felles operasjonsentral som tar imot alle oppdrag som dreier seg om ulykker, nødsituasjoner eller andre farlige situasjoner hvor det er behov for øyeblikkelig hjelp. https://www.politi.no/om_politiet/organisasjon/

Vold- og sedelighetsavsnittet er den avdelingen i politiet som blant annet jobber med barn som er utsatt for vold i nære relasjoner. Avdelingen/avsnittet har egne jurister og etterforskere som har sine spesialoppgaver. Når det gjelder samarbeid med barnevernet i saker hvor barn er utsatt for vold i nære relasjoner er det de ansatte på dette avsnittet som er mest relevant å forholde seg til.

Politiets oppgaver

Politiet skal beskytte person, eiendom og fellesgoder og verne om all lovlig virksomhet, opprettholde den offentlige orden og sikkerhet og enten alene eller sammen med andre myndigheter og verne mot alt som truer den alminnelige tryggheten i samfunnet. Videre skal politiet forebygge kriminalitet og andre krenkelser av den offentlige orden og sikkerhet. De skal også avdekke og stanse kriminell virksomhet og forfølge straffbare forhold i samsvar med regler gitt i eller i medhold av lov. I tillegg skal de yte borgerne hjelp og tjenester i faresituasjoner, i lovbestemte tilfeller og ellers når forholdene tilsier at bistanden er påkrevet og naturlig. På anmodning skal de også yte andre offentlige myndigheter vern og bistand under deres tjenesteutøvelse når dette følger av lov eller sedvane. De skal også samarbeide med andre myndigheter og organisasjoner tillagt oppgaver som berører politiets virkefelt så langt regler gitt i eller i medhold av lov ikke er til hinder for dette. Avslutningsvis skal de også utføre andre oppgaver som er fastsatt i lov, eller som følger av sedvane (Politiloven, 1995).

Anmeldelse

Anmeldelse av straffbare handlinger skjer til politiet, det kan være privatpersoner eller andre offentlig ansatte som er blitt kjent med at mulige straffbare forhold er begått.

En anmeldelse vil også kunne komme fra en polititjenestemann som selv er blitt oppmerksom på et straffbart forhold § 223 (Straffeprosessloven, 1981).

Etterforskning

Etter at en anmeldelse er vurdert og konkludert til videre etterforskning starter politiet sitt arbeid med å innhente opplysninger og sikre mulig bevis. Barns uttalelser om vold i hjemmet er ofte et aktuelt bevis som resulterer i at barnet blir tatt inn til et tilrettelagt avhør. Disse avhørene foregår på Statens barnehus som er organisert under politiet, og hvor det er samlet spisskompetanse på blant annet barn og sedelighetsaker som vold og overgrep. Avhør av barn gjennomføres i henhold til (Forskrift om tilrettelagte avhør, 2015)

Straff

Dersom det fremkommer gode nok bevis og det er skjellig grunn til å anta at det har forekommet en straffbar handling, skal politiet legge fram saken for en domstol slik at den som har utført den kriminelle handlingen får dom for sin handling. I denne oppgaven er det i hovedsak foreldre som har utøvet vold ovenfor barnet noe som betyr at foreldrene i så fall blir straffet og dømt for sine handlingen. Det kan blant annet bety at foreldre må i fengsel for å sone i en gitt periode (Straffeloven, 2005)

1.3.4 Statens Barnehus

Statens barnehus er organisert under politiet og det er en politioppgave å gjennomføre avhør. Dette ble nytt etter forslag om endring i (Straffeprosessloven, 2015). Tidligere var denne oppgaven lagt til domstolen. Avhørene gjennomføres som en tilrettelagt samtale med politi som har spesialkompetanse på å avhøre barn. Det gjøres opptak av samtalen med lyd og bilde som overføres til et annet rom der en avhørsleder, advokater og andre

fagpersoner hører på. Statens barnehuset en arena hvor det legges til rette for tverrfaglig samarbeid. <https://www.statensbarnehus.no/>

Statens barnehus er et tilbud til blant annet barn og ungdom som kan ha vært utsatt for, eller vært vitne til vold eller seksuelle overgrep, der det foreligger en politianmeldelse. Tilbudet er også for voksne med en psykisk utviklingshemming. Statens barnehus gir også råd og veiledning til privatpersoner og offentlige instanser i anonyme saker som er uklare.

2.0 Empiri

Fra nasjonalt nivå foreligger det flere utredninger, handlingsplaner og stortingsmeldinger som legger føringer for at samarbeidet mellom ulike hjelpetjenester må styrkes når det gjelder innsatsen mot voldsutsatte barn. Stortingsmeldinger er et politisk arbeid hvor regjeringen gir innspill til Stortinget på den framtidige politikken. Dette er viktige dokumenter som både politi og barneverntjenester må forhold seg til. Her vil jeg presentere noen av de som jeg vurderer som relevant i forhold til min forskning.

Et liv uten vold, (2014-2017) er en annen handlingsplan som trekker fram konkrete tiltak på områdene forebygging, kunnskap og kompetanse, hjelpe- og behandlingstilbud, straffeforfølgning, samarbeid og samordning. I denne handlingsplanen presiseres det at vold i nære relasjoner er straffbare handlinger, uavhengig av hvem som utøver volden og hvor den finner sted. Det vises til at politiets innsats er viktig for å lykkes i arbeidet med å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner. Profesjonalisering og spesialisering av velferdsetatens tjenester har gitt bedre kvalitet på tjenestene, men samtidig medvirket til at tjenesteapparatet kan fremstå som fragmentert og med utfordringer knyttet til å ivareta helheten i den enkeltes behov for hjelp. Det er et mål for regjeringen at hjelpen skal være helhetlig og samordnet, dette krever tverretatlig samarbeid. Godt samarbeid forutsetter en klar forståelse av at samarbeid er nødvendig for å ivareta den enkeltes rettigheter i henhold til lov- og regelverk for de ulike tjenestene. Erfaring tilsier at etablert samarbeid på generell basis bidrar til godt samarbeid i enkeltsaker. Det handler om tydelig rolle- og ansvarsavklaring med utgangspunkt i tjenestens ulike formål og mandat, formaliserte samarbeidsavtaler og konkrete rutiner for samarbeid i enkeltsaker. Dette

arbeidet krever ikke bare fagkunnskap, men også en analytisk forståelse av hva samarbeid er, elementer som til sammen utgjør samhandlingskompetanse.

(NOU, 2009, s.22) er et eksempel på et politisk arbeid som har til hensikt å påvirke hjelpetjenestene og deres innsats. Denne utredningen ble laget med tanke på bedre samordningen av tjenester for barn og unge. Muligheten for et systematisk og forpliktende samarbeid mellom kommunale og statlige tjenester som gir hjelp til utsatte barn og deres foreldre ble særlig vektlagt. Det betyr at flere fagetater må samarbeide, og de må handle med utgangspunkt i en tilnærmet lik forståelse av voldens psykologi og konsekvenser.

Å ha en lik forståelse av voldens psykologi og konsekvenser kan være en utfordring for de ulike tjenestene som møter barn som er berørt av vold. Som et virkemiddel i forhold til dette er det laget en stortingsmelding som handler om (Meld.St. nr., 2012-2013). Denne meldingen gir oss et historisk tilbakeblikk på hvordan arbeid med vold i nære relasjoner startet og hvilke konsekvenser særlig barn blir påført både når de er vitne til vold, og når de selv utsettes for vold fra sine omsorgspersoner. Målsettingen til regjeringen med denne meldingen er å bidra til en økt forståelse av fenomenet vold i nære relasjoner i hjelpeapparatet, i politiet og hos rettsvesen. I tillegg ønsker de å bruke resultatene fra en samfunnsøkonomisk analyse til å synliggjøre kostnadene ved volden, og dreie innsatsen mot forebyggende strategier.

(NOU, 2009:22) viser til at vold og overgrep er en del av mange barns hverdag og oppvekst. Barn som utsettes for vold og overgrep vil kunne preges av disse erfaringene resten av livet. Risikoen er stor for at barn som utsettes for vold får redusert helse og livskvalitet som voksen. Det er en prioritert oppgave for regjeringen å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner gjennom å arbeide for et tryggere, mer rettferdig og mer likestilt samfunn.

FNs konvensjon om barns rettigheter er et verktøy som gir en faglig retning i forhold til barns rettigheter. Den er anerkjent og mye brukt i forhold til å ivareta barn med behov for spesiell beskyttelse. Den gir barna de samme grunnleggende rettigheter, uansett hvem de er og hvor de bor. Rettighetene er politiske, økonomiske, sosiale og kulturelle og gjelder alle under 18 år, uavhengig av nasjonalitet, kjønn, sosial status, religion, kultur. Konvensjonen bygger på prinsippet om at barnets beste alltid skal komme først i alle situasjoner, over alt. Barnekonvensjonen krever at medlemslandene anerkjenner og respekterer barns grunnleggende rettigheter til liv, utvikling, beskyttelse og deltagelse. I Norge som er et av medlemslandene, er det staten som har ansvaret for at barns rettigheter blir fulgt (Søvig & Norge Barne- og, 2009).

I tillegg til nasjonale utredninger og stortingsmeldinger vil jeg presentere noen fagartikler som belyser samarbeid. Den første artikkelen handler om barnehager og skoler, og deres opplevelse av samarbeid med barnverntjenesten.

Barnehager og skoler er tjenester som ser de aller fleste barn hver dag, og det er en forventning om at både lærere og barnehageansatte skal melde flere saker til barneverntjenesten. Baklien (2009) har i sin artikkel; skole, barnehage, barneverntjenesten gjennom et kvalitativt studie sett på samarbeidsbarrieren lærere, barnehageansatte, helsesøstre og ansatte i barneverntjenesten. Hun viser til at samarbeid mellom barneverntjenesten på den ene siden, og lærere og barnehageansatte på den andre siden, er vanskelig. Alt samarbeid påvirkes av den virkelighetsforståelsen partene har. I artikkelen til Baklien er det særlig skolen og barnehagens bilde av barnevernet som beskrives. Her kommer det fram at lærere og barnehageansatte har liten tillit til barneverntjenesten. De beskriver barneverntjenesten som et lukket system, de gjør for lite, og det er for liten hjelp i å henvende seg dit. Når de først gjør noe så gjøres det for mye på en drastisk måte. Taushetsplikten er det som konkret trekkes fram med tanke på at barneverntjenesten oppleves som et lukket system. Videre gis det uttrykk for at barneverntjenesten krever informasjon uten å gi noe tilbake. Hun konkluderer med at

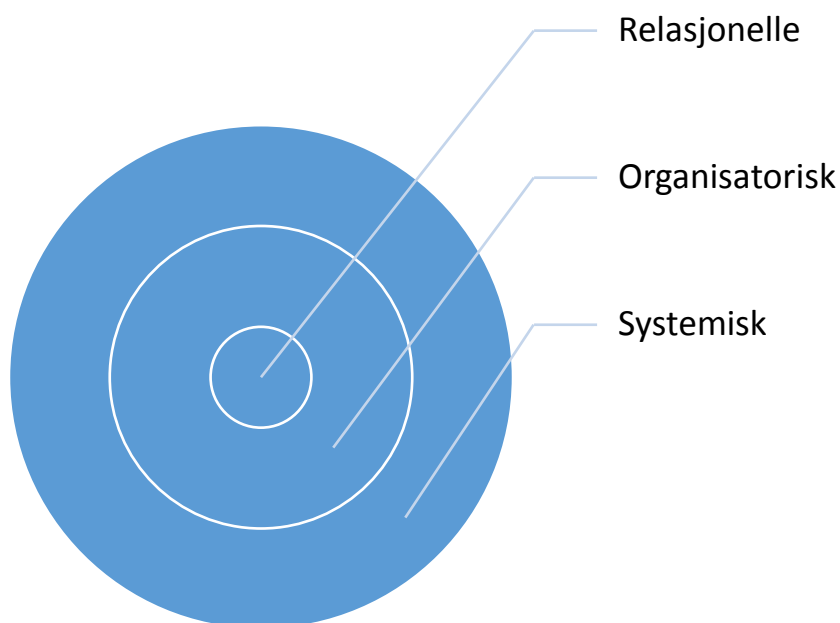
dersom flere barn skal få hjelp så tidlig som mulig, må skole og barnehage få erfaringer som øker barneverntjenestens tillitsverdighet (Baklien, 2009).

Barne- og likestillingsdepartementet har utarbeidet en kommunikasjonsstrategi for barnevernet; (barnevern, 2008-2011) hvor målsettingen er å få til et åpnere barnevern og blant annet skape større tillit til barneverntjenesten. Kritikken av barneverntjenesten går nettopp på dette med mangelfull kommunikasjon i form av at de byr lite på sitt arbeid og begrunner det med taushetsplikten. Barnehager og skoler opplever at de må sende skriftlig bekymringsmelding og svare når barneverntjenesten ønsker å innhente opplysninger. Deres ønske om informasjon og tilbakemelding fra barneverntjenesten blir lite tatt hensyn til. Dette bidrar til at samarbeidet hemmes og man forholder seg til en virkelighetsforståelse på bakgrunn av nettopp disse erfaringene (Baklien, 2009).

Når det gjelder team; barn som utsettes for vold i nære relasjoner så er dette et satsningsområde for regjeringen, og det har skjedd mye innenfor området i løpet av de senere år. Likevel har det ikke vært forsket så mye på området. Men nylig forelå det en rapport fra Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. De er en organisasjon som utvikler og formidler kunnskap om vold og traumatisk stress. De har som oppgave å forske, drive med utviklingsarbeid, undervise, formidle og veilede innen temaene; vold og overgrep, katastrofer, terror og stressmestring, tvungen migrasjon og flyktningehelse. Rapporten som nylig er publisert heter Barn i krise – hvem tar saken? Den omhandler samarbeidet mellom barnevern og politi og belyser hendelser i akutte kriser og frem til tilrettelagte avhør av barn ved Statens Barnehus. Her har en rekke personer fra politiet og barnevernet stilt opp til intervju og delt sine erfaringer fra samarbeidet mellom etatene. Rapporten viser blant annet til at hvem som mottar en bekymringsmelding om vold; politi eller barnevern har stor betydning for hvordan saken blir behandlet (Skjørten og Vorland, 2017)

3.0 Teori om samarbeid

I denne delen av oppgaven vil jeg se nærmere på det teoretiske rammeverket som belyser samarbeid på ulike måter, og som kan forklare hva som hemmer og fremmer det tverrfaglige samarbeidet mellom politi og barnevern i saker hvor barn utsettes for vold i nære relasjoner. San Martín-Rodríguez, Beaulieu, D'Amour, and Ferrada-Videla (2005) har utformet en modell som beskriver hvordan ulike faktorer har innvirkning på hvordan et samarbeid og en samhandling arter seg.

Modell 1

3.1 Systemiske faktorer

San-Martin Rodriguez med flere trekker frem elementer utenfor organisasjonen som hovedtrekk for systemiske faktorer. Her skal jeg se nærmere på profesjon og hvilken betydning profesjonen har for de oppgaver som skal løses og hvordan samarbeidet fungerer. Jurisdiksjon blir også vesentlig når jeg skal se nærmere på de utfordringer som er i samarbeidet mellom politi og barnevern (San Martín-Rodríguez et al., 2005).

3.1.1 Profesjon

Profesjoner er en type yrke som utfører tjenester basert på teoretisk kunnskap ervervet gjennom en spesialisert utdanning ifølge Molander og Terum (2008). Når det gjelder systemiske faktorer i denne forskningen kan vi for eksempel se at det er to svært ulike profesjoner som har en sentral oppgave i forhold til barn som utsettes for vold. Det er justissektoren med politi og domstolene på den ene siden, og den kommunale barneverntjenesten på den andre siden. Dette er begge profesjoner som har definisjonsmakt og tar beslutninger som kan få alvorlige konsekvenser for andre mennesker. Et eksempel på dette kan være når barneverntjenesten beslutter å anmelde foreldre til politiet. Politiet har ansvar for å etterforske og vurdere kriminelle handlinger, mens barneverntjenesten har som oppgave å avdekke omsorgssvikt og gi nødvendig hjelp. Barn som utsettes for vold i nære relasjoner har rett til beskyttelse og hjelp, og ofte er det barneverntjenesten som bistår med dette. Foreldre som har utøvet vold mot sine barn har begått en kriminell handling, og det er politiet sin oppgave å etterforske dette. Motstridene interesser er ikke uvanlig, og i denne type saker vil dette kunne gjenspeile seg. Dette fremkommer under presentasjon av mine funn.

Utøvelse av skjønn hevdes gjerne å være grunnlaget i profesjonelt arbeid (Freidson 2001, Grimen og Molander 2008). Reglene for skjønnsutøvelse er ikke klare, og profesjonsutøvere må vurdere informasjonen de får ut fra sin egen kunnskap og erfaring. Det finnes ingen hjelpemidler i form av spesielle regler, formler eller tekniske program (Kirkebøen 2013). I henhold til barnevernlovens bestemmelser har barnevernet en delegert myndighet til å fatte beslutninger på grunnlag av skjønn. Det medfører i utgangspunktet en resonnering basert på en lovtekst som spesifiserer hvilke faktorer som

skal vektlegges. Bruk av skjønn forutsetter individuelle vurderinger. I dette ligger også en mulighet for at personlige fordommer blir en del av skjønnsutøvelsen. Bruk av skjønn krever derfor alltid refleksjon og ofte faglig veiledning fra utenforstående (NOU 2000:12 s. 139). Her snakker vi om beslutningsprosesser som krever personlig dømmekraft.

3.1.2 Jurisdiksjon

Når politi og barnevern skal utøve et samarbeid er det et eksempel på tverrsektorielt samarbeid. I følge (Axelsson & Axelsson, 2009) er dette den mest komplekse formen for grenseoverskridende samarbeid. Barnevernet skal ut i fra sitt lovverk handle med tanke på barnets beste, mens politi og påtale må forholde seg til straffeprosessuelle prinsipper i etterforskning av en mulig straffesak (Edwardsen & Mevik, 2014). Da er vi inne på det samme som Abbot (1988) viser til. Han sier at profesjoner har konkrete arbeidsoppgaver gjennom det han kaller for jurisdiksjon som er det samme som profesjonens eller yrkets ansvars- og myndighetsområde innenfor et felt. Det er ulike grader av jurisdiksjon, fra full til begrenset. Full jurisdiksjon vil gi monopol på et område. Politiet kan for eksempel ty til pågripelser, mens barnevernet kan overta omsorgen for et barn (Abbott, 1988). Politi og barnevern har opp mot full jurisdiksjon på noen oppgaven, mens andre oppgaver befinner seg i gråsonen. En utfordring mellom profesjonene er at de kan definere sine interesser i forhold til de oppgaver som skal løses. Dette kan innebære at en av profesjonene kan søke å monopolisere bestemte oppgaver (Hansen & Fineide, 2010).

Abbot (1988) påpeker at relasjonene mellom arbeidsoppgaver og jurisdiksjon sjelden er absolutte, og profesjoner konkurrerer og overtar hverandres oppgaver, noe som gjør profesjonene sårbare overfor hverandres innblanding. I denne oppgaven kan vi se at politiet og barnevernet har flere oppgaver de konkurrerer om. Denne uklarheten er ifølge Abbot (1988) et viktig grunnlag for det han kaller «jurisdictional claims». I sitt resonnement hevder Abbot at skjønn i forhold til utføring av oppgaver er det som sikrer grunnlaget for profesjonelle vurderinger. Profesjoner fungerer således som portvakter i velferdsstaten (Terum 2003). Skjønnets omstendigheter reiser også spørsmålet om

profesjoner har den kompetansen de påberoper seg å ha, og om beslutningene de kommer fram til inneholder begrunnende konklusjoner. I følge Kirkebøen (2013) viser forskning at kvaliteten på det faglige skjønnnet kan variere mye fra menneske til menneske basert på kunnskap og erfaring, fra imponerende til skremmende dårlig.

3.2 Organisatoriske faktorer

Innenfor området organisatoriske faktorer har San-Martin Rodriguez med flere (2005) tatt med elementer som struktur og filosofi i organisasjonen, ledelse, ressurser og kommunikasjonssystemer (San Martín-Rodríguez et al., 2005) I forhold til min forskning har jeg plukket ut omgivelser og koordinering av arbeid som sentrale faktorer. Bakgrunnen for dette er at i arbeid med voldsutsatte barn er det mange aktører som blir involvert.

Erfaringer tilsier at mange av aktørene ofte arbeider samtidig, på ulike måter, med den samme familien uten å kjenne til hverandres innsats. (Steinsvåg & Heltne, 2011)

3.2.1 Omgivelser

Organisasjonsteori er et godt utgangspunkt når man skal se nærmere på hvordan ulike aktører forholder seg til hverandre. Når det gjelder organisasjoner så har omgivelsene en stor betydning for hvordan de forholder seg til hverandre. I følge Jacobsen and Thorsvik (2013) så er alle organisasjoner avhengig av omgivelser. De definerer omgivelser med; alle forhold utenfor en organisasjon som kan ha en potensiell effekt på organisasjoners effektivitet og legitimitet, og hvordan organisasjoner fungerer (Jacobsen & Thorsvik, 2013). Når det gjelder politi og barnevern så er det to ulike organisasjoner som befinner seg i omgivelsene til hverandre, særlig i saker hvor barn er utsatt for vold i nære relasjoner.

Det er to ulike måter å klassifisere omgivelser på når offentlig organisering skal analyseres; Instrumentell er alle forhold utenfor en organisasjon som direkte påvirker hvordan organisasjonen løser oppgavene for å realisere sine mål, mens institusjonelle omgivelser viser til verdier, normer, og forventninger i omgivelsene som er av betydning for hvordan organisasjonen oppfattes i omgivelsene. Når det gjelder politi og barnevern så er begge offentlige organisasjoner som har fått tildelt sine mål, ressurser og rammer for å utføre sine oppgaver. Hver enkelt organisasjon utarbeider videre sin struktur og sine systemer for å løse sine oppgaver, men de står i ulike avhengighetsforhold til omgivelsene. Dette utgjør noe av det instrumentelle, mens legitimitet og støtte på at deres brukere og samarbeidspartnere er fornøyd med hvordan de løser sine oppgaver på utgjør det institusjonelle forholdet. Dette dreier seg om verdier, normer, forventninger og hvordan organisasjonen oppfattes og blir akseptert i sine omgivelser (Thorsvik & Jacobsen, 2013)

I enhver organisasjon er strategier og strukturer et resultat av beslutningsprosesser, det betyr at vi må se nærmere på interne beslutningsprosesser for å forstå hvordan organisasjoner velger sine strategier og strukturer. I følge Jacobsen og Thorsvik (2013) ser man at det lett kan bli maktkamper, forhandlinger, kompromisser og manipulering i stedet for rasjonell tenkning om hva som vil være den beste løsningen for omgivelsene. Når det gjelder utveksling av opplysninger mellom politi og barnevern viser mine funn at det kan virke som at det oppstår en maktkamp og lite rasjonell tenkning blant annet i forhold til det å dele informasjon med hverandre. Det sies videre at både følelser, feilaktige oppfatninger av omgivelsene og manglende vilje til å ta konsekvensene av hvordan omgivelsene har endret seg, og at dette kan påvirke de strategiske valg som foretas. Dessuten står ikke organisasjoner alltid fritt til å tilpasse seg omgivelsene slik de måtte ønske, og i noen tilfeller må det tas hensyn til hverandre. Dette oppdages når man ser på avhengigheten en organisasjon har til en annen (Thorsvik & Jacobsen, 2013).

3.2.2 Koordinering av arbeidsoppgaver

Velferdsstaten Norge er en stor organisasjon med komplekse oppgaver, og hvor oppgaver er fordelt på flere organisasjoner. Dette betyr at tjenester og aktører blir sterkt avhengig av hverandre, og må samarbeide for å bli helhetlige (Andersson, 2005). For at politiet skal få etterforsket kriminelle handlinger er de avhengig av å få inn anmeldelser, og for at barnevernet skal få vurdert omsorgssituasjonen til barn er de avhengig av å få inn bekymringsmeldinger. Rapporten Kunnskapsstatus om det samlede tjenestetilbud for barn og unge oppsummerer sentrale faktorer som hemmer eller fremmer utviklingen av godt samarbeid mellom tjenestene i kommunene med følgende punkter; Organisatorisk nærhet og møteplasser, rutiner og prosedyrer, samarbeidsavtaler og tiltaksplaner, rolle og ansvarsfordeling, lovbestemmelser og taushetsplikt, ressurser, ulike problemforståelse og ulike mål, konflikter mellom fagområder samt kunnskap om aktuell samarbeidsinstans og samarbeidskompetanse (Andersson, 2005). Dette er sentralt når man skal se på hvordan politi og barnevern samordner og koordinerer oppgaver seg imellom.

Mintzberg sier at det er to fundamentale motstridende behov for organisering av arbeid; fordele arbeidet mellom ulike aktiviteter og personer, og behov for koordinering av arbeidsstrømmen (Mintzberg, 1983, gjengitt av Sørensen, 2000). Arbeidsdeling handler om et «gi- og ta forhold» hvor noen vinner mens andre må gi seg. Dette er en situasjon som kan utvikle seg til en konflikt. Koordineringsproblemene med arbeidsdelingen; gråsoner og dobbeltarbeid skyldes ifølge Jacobsen (2004) uklar arbeidsdeling (Jacobsen, 2004). Dette kan igjen skyldes maktkamp eller arbeidsområder, som er vanskelig å splitte opp. Særlig gjelder dette samtaler og avhør med barn. Det kan se ut til at det er en uklarhet på når og hvem som skal ha samtaler med barn som er utsatt for vold i nære relasjoner. Det samme gjelder i forhold til om det skal gjennomføres en undersøkelse etter lov om barneverntjenester eller om det skal iverksettes en etterforskning etter politiets lovverk.

Organisering av arbeidet med å beskytte barn er forskjellig mellom ulike land. I tillegg er det variasjon i modeller man jobber etter og det skilles gjerne mellom barnskyddsmodellen (child protection model) og familiestødsmodellen (family service model). Her er det spørsmål om hvilke verdier det jobbes etter og hvilke aktører som har

ansvar for de ulike oppgavene. Sverige og Norge har en modell som ligger innenfor både familjestöds og barneskydd (Höjer, Sallnäs, & Sjöblom, 2012).

3.3 Relasjonelle faktorer

Relasjonelle determinanter er det som skjer i relasjonen mellom mennesker som jobber sammen i et team eller liknende, slik som viljen til samarbeid, gjensidig tillit, respekt og kommunikasjon (San Martín-Rodríguez et al., 2005). Jeg har valgt å ta utgangspunkt i faktorene tillit og makt, revir og portvakt i tillegg til kommunikasjon da disse gjenspeiler mine de funn som jeg vil belyse.

3.3.1 Tillit og makt

Tillit har sammenheng med at man stoler på noen og at man våger å ta en sjanse slik jeg forstår Grimen (2009). Tillit og makt henger nært sammen når det skal samarbeides, men å skape tillit krever tid, tålmodighet, respekt for hverandres arbeidssituasjon og at man har tidligere positive erfaringer med samarbeid (Leticia San Martin-rodriguez, Beaulieu, D'Amour, & Ferrada-videla, 2005). Når det gjelder samarbeid mellom politi og barnevern så er dette med tidspress en utfordring for begge aktørene. Det kan innebære at den tiden det tar å skape tillit går på bekostning av stort arbeidspress, men tillit er en forutsetning for et vellykket samarbeid og det kommer ikke av seg selv. Det er flere teorier som sier noe om hvordan tillit skapes og som referer til tillitssløyfe og tillitskjede som fremhever to viktige faktorer for å etablere tillit mellom samarbeidspartnere. Det ene er å avklare forventninger til et fremtidig samarbeid og det andre er at samarbeidspartene stoler nok på hverandre til å starte et samarbeid (Vangen & Huxham, 2009).

Nettopp dette med å avklare forventninger til hverandre ser ut til å være en viktig faktor når politi og barneverntjenesten skal samarbeide. Grimen, 2009 sier at de som stoler på

hverandre samarbeider mer, er mer risikovillige, tolerante, kreative og fornøyde enn andre. Det å være kreativ og risikovillig kan være en utfordring både for politi og barnevern da de har strenge retningslinjer i hvert sitt lovverk som de må forholde seg til.

Innenfor profesjoner hvor det er spesialisert kunnskap kan man oppleve kampen om makt og ulike oppgaver. Det sies at «kunnskap er makt» da de som har kunnskapen også har en evne til å argumentere for sin rett til spesielle oppgaver. I følge Thorsvik og Jacobsen, (2013) er dette overtalelsesmakt. Sosial makt beskriver grupper som i kraft av sin rolle, profesjon eller posisjon påvirker og styrer andres arbeid utover det som hører innunder den formelle makt som tilligger stillingen. De som er godt forankret i egen profesjon eller rolle vil i mindre grad enn andre bli påvirket av sosial makt. (Lauvås & Lauvås, 2004). Både Politiet og barnevernet er aktører som har formell makt i kraft av sine stillinger og arbeidsoppgaver. Men makt blir først en realitet når det dreier seg om å få gjennomslag for noe som man er avhengig av og den andre ikke vil gi slipp på noe eller dele. Det kan for eksempel være tilgang til opplysninger mellom politi og barnevern (Thorsvik & Jacobsen, 2013). Det at noen har kontroll med funksjoner som er mer sentrale i samarbeidet enn andre er en viktig maktfaktor eksempler på det kan være fordeling av klienter, arbeidsoppgaver (Knudsen, 2004). Her i denne oppgaven vil vi klart se at fordeling av oppgaver mellom politiet og barnevernet er en utfordring og hvor maktforholdet trer fram.

3.3.2 Revir og Portvakt

Revir og revirtenkning blir identifisert som en spesiell barriere for grenseoverskridende samarbeid ifølge Axelsson & Axelsson (2009). Det kan forekomme en type revirtenkning hos profesjonelle grupper som vil forsvare sine roller og kunnskaper, og som vil kunne føre til samarbeidsproblemer (Axelsson & Axelsson, 2009). I visse situasjoner kan kampen om å markere rangordning, revir og kompetanse fortrenge hensikten med kommunikasjonen (Lauvås & Lauvås, 2004). Utfallet av dette kan bli problemer i

samarbeidsprosessen, både i forhold til gjensidig tillit og respekt. Dette er temaer som viser seg relevant i samarbeidet mellom politi og barnevern på flere områder.

En annen faktor som viser seg viktig i forhold til aktørenes opplevelse av samarbeid er portvaktrollen. Portvaktene er de som bestemmer over hvem som skal få godene i velferdsstaten, eller få utført sine oppdrag. Portvakten kan få blandende intensjoner da den står i et krysspress mellom flere hensyn som må tas. Når beslutninger baserer seg på faglig skjønn, settes portvakten i vanskelige dilemma hvor kunnskapsgrunnlaget er uklart. Dette kan føre til at det oppstår en interessekonflikt, som igjen kan føre til mistillit (Terum,2003).

3.3.3 Kommunikasjon

I en samarbeidsprosess i forhold til barn og familier som er berørt av vold inngår det flere profesjoner. Det er viktig at de ulike profesjonene i samarbeidsgruppen har bevissthet om egen kompetanse, men også kjennskap og forståelse for de andre profesjonenes kompetanse (Willumsen, 2009a, p. 22). Har man dette på plass, vil man kunne bygge tillit og vise respekt for hverandre. Felles kunnskap om vold kan også fungere som en døråpner og pådriver i forhold til å utvikle et tettere samarbeid mellom hjelpeinstanser i kommunene når det gjelder mange type vansker hos barn (Stanley & Humphreys, 2014). Men da er det viktig å være bevisst på behovet for gjensidig tilpasning som ofte trer fram i teamarbeid hvor ansatte spiller på lag og organiserer seg selv i forhold til de oppgaver som skal løses. Det å være åpen for hverandres innspill og forslag til løsninger er en måte å tilpasse seg på. (Glouberman & Mintzberg, 2001).

Kommunikasjon er den prosessen der personer eller grupper sender eller utveksler informasjon, det betyr at fokuset dreier seg om overføring av informasjon. Det kan også dreie seg om overføring av mer enn bare informasjon, det kan i tillegg dreie seg om overføring av ideer, holdninger og følelser fra en person eller gruppe til en annen. En del av kommunikasjonen er ikke-verbale, hvor man må tolke både kroppsspråk, stemmebruk

og andre ikke-verbale signaler for å forstå hva som egentlig menes med det som blir sagt. Dette henger sammen med hvordan man oppfatter og tenker, og hvordan man føler og vi er da inne på dette med kultur (Thorsvik & Jacobsen, 2013)

Når arbeidsoppgaver skal koordineres er det viktig å kommunisere med hverandre, og koordinering forutsetter at mennesker tilpasser seg hverandre. Jo sterkere behovet for koordinering er, desto viktigere blir også behovet for å kommunisere.

Ulik faglig bakgrunn kan være et element som medfører at de som skal samarbeide har ulik forståelse av både hva som er utfordringen og hvordan disse skal løses (Hansen & Fineide, 2010). Det å være ansatt i organisasjoner som både politi og barneverntjeneste innebærer at man er både lært og ledet til å jobbe selvstendig. Autonom innsats og internalisert fokus kan gjenspeile dette, og da kan det være vanskelig å jobbe i team og samarbeide. I tillegg kan det oppstå uklarheter i situasjoner hvor man skal forklare andre om sitt arbeid og sine oppgaver. Det kan være noen som virkelig er i behov av denne informasjonen, men måten det blir formidlet på kan føre til misforståelser hvor det blant annet kan oppstå et prestasjonsklima og rivalisering i stedet for læring og utfylling av hverandres kunnskap og kompetanse (Lai, 2013).

Når det snakkes om kommunikasjonskanaler dreier det seg om muntlig eller skriftlig formidling, og det som har størst betydning er hvilken kanal som egner seg best til å formidle rik informasjon. Det betyr at det kan overføres mange ulike signaler på en gang, gir mulighet for rask tilbakemelding, gir mulighet for å benytte muntlig språk. En siste faktor som betegner rik informasjon er at sender og mottaker kan være personlig og tilpasse meldingen til hverandre (Thorsvik & Jacobsen, 2013). Når politi og barnevern samarbeider brukes begge kanaler.

Ifølge (Steinsvåg & Heltne, 2011) har det å kjenne til hverandre stor betydning når det skal utøves et samarbeid, og gjennom direkte samhandling har man større mulighet for å bli godt kjent. Men i direkte samhandling er det to viktige ting som man bør være oppmerksom på; den ikke-verbale kommunikasjonen gjennom kroppsspråk gir viktig informasjon om hva man tenker om hverandre, hvilken interesse man har for hva den andre mener, og hvordan man oppfatter status mellom seg selv og den man samarbeider

med. I tillegg har det følelsesmessige aspektet betydning både for den som formidler og den som er mottaker slik (Thorsvik & Jacobsen, 2013) presenterer det.

4.0 Metode

Samfunnsvitenskapelig metode ifølge Johannessen, Tufte og Christoffersen (2011) dreier seg om hvordan en skal gå frem for å få informasjon om den sosiale virkeligheten, og ikke minst hvordan denne informasjon skal analyseres, og hva den forteller oss om samfunnsmessige forhold og prosesser. Det handler om å samle inn, analysere og tolke data noe som er en sentral del av empirisk forskning.

4.1 Valg av forskningsdesign

I følge Johannessen, Tufte og Christoffersen, 2011 må det gjøres noen vurderinger og valg når man skal gå i gang med en undersøkelse. Allerede i en tidlig fase må det tas stilling til hva og hvem som skal undersøkes, og hvordan undersøkelsen skal gjennomføres. Det er dette som kalles design i forbindelse med forskning.

Problemstillingen min er beskrivende eksplorerende, og jeg søker dybdekunnskap om personers opplevelser og deres fortolkninger av oppgaver og samarbeid. Jeg har derfor valgt et intensivt eksplorerende deskriptivt design. Intensivt design går i dybden for å fremskaffe nyanser og forhold av et tema på få enheter. Enhetene mine i denne forskningen består av informanter fra politi og barnevern. Eksplorerende har til hensikt å få frem mange nyanser, og de forhold som avdekkes blir variabler på temaet (Jacobsen, 2005).

4.2 Utvalgskriterier

Å velge ut hvem som skal være med i en undersøkelse, er en viktig del i all samfunnsforskning ifølge Johannessen, Tufte og Christoffersen, (2011). Med utgangspunkt i en kvalitativ undersøkelse ønsker jeg å intervju aktuelle informanter. I og med at studiet dreier seg om to etater innen ulik sektor; politi og barnevern er det naturlig å finne informanter innenfor disse tjenestene, i tillegg var det nødvendig å vurdere fra hvilket nivå i organisasjonene informantene skulle hentes fra.

I forhold til informanter fra politiet ønsket jeg å rekruttere ansatte i politiet som jobber med etterforskning av denne type saker. Jeg tenker at det er de som står i kontakt med barneverntjenesten når slike saker skal etterforskes. Alternativet er ansatte i politiet som har et særskilt ansvar for denne type saker, for eksempel en familievoldskoordinator. Ulempen med å intervju de som har en slik rolle er at de ofte har et mer overordnet fokus og sjelden er involvert i konkrete saker, i tillegg er det et begrenset utvalg av ansatte i politiet som har en slik rolle. Når det gjelder tilhørighet til politidistrikt har jeg valgt å rekruttere informanter fra ett og samme distrikt da det vil være tidsbesparende for meg å forholde meg til kun ett politidistrikt.

Når det gjelder informanter fra kommunal barneverntjeneste var jeg opptatt av å rekruttere fra kommuner med en viss størrelse når det gjelder befolkning. Bakgrunnen for dette er at jeg tenker de har mest erfaring fra denne type saker. Videre var det ønskelig å rekruttere ansatte som har erfaring fra saksbehandling med oppfølging av undersøkelser og tiltak. I tillegg var det ønskelig med erfaring fra inntak og vurdering av meldinger. I forhold til valg av kommune og aktuell barneverntjeneste måtte jeg være varsom på bakgrunn av min egen relasjon til noen kommuner/ansatte da jeg selv jobber i en kommunal barneverntjeneste.

Når godkjenning fra Samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD) forelå, tok jeg kontakt med de ulike aktørene. For å komme i dialog med ansatte i politiet tok jeg direkte kontakt med

en som jobber som etterforsker, og ved hjelp av henne kom jeg fram til leder for aktuell enhet i politiet. Vedkommende stilte seg positiv til at de kunne stille med informanter. Til barnevernet sendte jeg ut en forespørsel på mail til barnevernleder i to kommuner hvor jeg presenterte prosjektet, og de videresendte denne til sine ansatte og det ble opp til hver og en om de ville delta. Tilslutt satt jeg med informanter fra to kommuner med to ansatte hver, i tillegg til fire fra politiet. Det betyr at det til sammen var åtte informanter med på gruppeintervjuet.

4.3 Datainnsamling

Det er forskjellige måter å samle inn data på, som intervju, observasjon og /eller studie av dokumenter (Jacobsen, 2005). Jeg har valgt kvalitativ metode ved hjelp av et fokusgruppeintervju. Bakgrunnen for at jeg valgte fokusgruppeintervju var at jeg fikk tilgang til mye data om nettopp det som jeg var ute etter, hva hemmer og fremmer et samarbeid. Målsettingen var å få til en dialog mellom aktørene slik at de kunne få en større forståelse av hverandres roller og oppgaver, og avklare hva som forventes i et samarbeid. Gjennom intervjuguiden kunne jeg holde fokus på hvilke områder jeg ønsket å belyse. Det ville gi meg et bilde av hvordan samarbeidet utøves i dag og hva som eventuelt kan gjøres annerledes (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2010)

4.3.1 Kvalitativ forskningsintervju

Metodevalg må ses i sammenheng med problemstillingen og undersøkelsesdesignet. Bakgrunnen for at kvalitativ metode ble valgt i denne oppgaven var å få fram informantenes oppfatning og erfaringer fra ulike hendelser som var beskrevet i en case. Hendelsene som var beskrevet i caset var relatert til hverdagslige situasjoner som informantene fra både politi og barnevern kan kjenne seg igjen i. Kvalitativ metode slik Kvale og Brinkmann (2009) beskriver det, går i dybden og tar sikte på å få frem informantenes meninger, holdninger og selvforståelse av en hendelse eller en situasjon. Intervjuet legges opp som en samtale hvor jeg som intervjuer går inn i en dialog med deltakerne for å få fram mest mulig informasjon (Kvale, Brinkmann, Anderssen, & Rygge,

2015).

Med problemstillingen; hva hemmer og fremmer et samarbeid mellom politi og barnevern, og med et utgangspunkt i et case som beskrev en hverdagslig hendelse for aktørene, var jeg ute etter hvordan ulike hendelser og handlinger blir oppfattet og forstått i tillegg til hvordan ulike handlinger og hendelser kunne forklares i et teoretisk perspektiv når det gjelder samarbeid. Dette stemmer godt overens med målsettingen min som er å få kunnskap om informantenes opplevelse av hverandres ansvar, rolle og kompetanse sett i forhold til hverandre i denne type saker, og hvordan de ser for seg at samarbeidet bør være (Johannesen, Tufte og Christoffersen, 2011).

Utforming og gjennomføring av gruppeintervju

Fokusgruppeintervjuet ble gjennomført etter en semi-strukturert intervjuguide med åpne spørsmål. Det var enkelte tema som ble fokusert mer på enn andre med bruk av oppfølgingsspørsmål for å få en dybdeforståelse av det som ble drøftet.

Spørsmålene varierte og intervjuguiden var kun veiledende for meg. Informantene ble ikke gjort kjent med spørsmålene på forhånd. Intervjuet hadde en varighet på litt over to timer. Det ble gjennomført hos politiet i deres arbeidstid. Jeg brukte iphone til opptak og noterte noe underveis. I tillegg hadde jeg med meg en assistent som bisto meg med å holde fokus, supplere meg med oppfølgingsspørsmål og noterte underveis. I forkant av fokusgruppeintervjuet gjennomførte jeg et testintervju på mine kollegaer, og på den måten fikk jeg prøvd ut fokusgruppeformen og justert noe på intervjuguiden.

Under fokusgruppeintervjuet var informantene aktive og de bidro med mange innspill og egne erfaringer. Noe av drøftingen ble preget av deres fagterminologi, da var det viktig å stoppe opp for å utdype dets betydning. Noen ganger var tema litt uklart, og det kan være jeg som gruppeleder ikke var presis nok i mine spørsmål eller at de ble for bundet til caset. Underveis kunne jeg kjenne på utfordringen med at jeg kjente til fagfeltet og problematikken. Jeg måtte passe meg for å ikke bli forutinntatt, og stille ledende spørsmål. Dette var vanskelig og jeg ser ikke bort fra at jeg ble litt for engasjert og

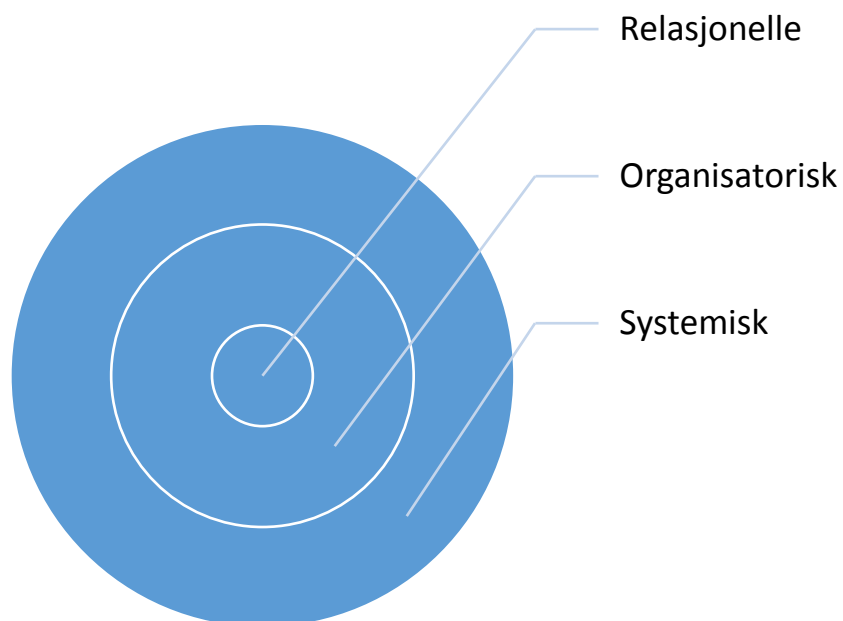
delaktig i prosessen, og jeg ser ikke bort fra at jeg ble for ledende i noen av mine spørsmål.

4.4 Databearbeiding og analyse

Analysen har til hensikt å svare på problemstillingen;

Hvilke faktorer fremmer og hemmer samarbeidet mellom barneverntjenesten og politiet.

I følge Johannessen, Tufte og Kristoffersen, 2011 er det mange forskjellige måter å analysere og tolke kvalitative data på. Jeg har valgt å kategorisere analysen ut i fra de ulike temaene som kom fram i intervjuet. Temaene er igjen basert på aktuell teori som belyser de områder som jeg skal forske nærmere på. Til sammen skal dette bidra til at jeg får fram en god analyse som belyser min problemstilling. Av hensyn til systematiseringen brukte jeg følgende analysemodellen som består av de tre nivåer som jeg vil analysere ut i fra.

Modell 1

Analysen handler om hvordan jeg tolker det materialet jeg sitter med og hjelpe meg til å se helhetsinntrykket av det materialet som foreligger etter intervjuet. I denne prosessen var det viktig at jeg var bevisst på min egen forforståelse og den teoretiske referanserammen slik at jeg var åpen for de innspill som forelå.

4.4.1 Systematisere og kategorisere

Før analysearbeidet kan starte må datamengden reduseres. Utfordringen ved en kvalitativ undersøkelse kan være at det foreligger mye data og det må gjøres en sortering slik at en sitter igjen med en mengde data som er håndterlig. I følge Malterud (2011) er datareduksjon, analyse og fortolkning de viktigste prosessene i kvalitative studier. I analyseprosessen er det ulike veivalg for å belyse et helhetsinntrykk og en presentasjon av meningsinnholdet, dette kalles fenomenologisk analyse. En framgangsmåte for meg var å støtte meg til Malterud (2011) sine alternativer. Hun legger vekt på at refleksivitet og systematikk alltid er en forutsetning for at analysen kan lede til vitenskapelig kunnskap, i tillegg til en bevissthet om den teoretiske referanserammen og betydningen av en forsvarlig tolkning av empiri.

Tverrgående analyse gir et bilde av informasjon fra flere informanter. Det stemmer godt i forhold til min analyse hvor det var flere deltakere som representerte to organisasjoner. Dermed var det viktig med en systematisk tekstkondensering for å finne fram til de aktuelle temaene som jeg ville ha med i min analyse. Deretter jobbet jeg meg systematisk gjennom materialet for å finne de områdene som jeg ville bygge min analyse videre på. Her la jeg vekt på å finne et tema hvor de ulike sitatene passet inn og som gav meg en mening i forhold til det jeg var på utkikk etter. Dette ble nødvendig for meg for å kunne finne en meningsfull struktur å jobbe videre etter. Det betyr at jeg løsrev meg fra intervjuguiden slik Malterud (2012) anbefaler. Det bidro til at jeg kunne være mer åpen for andre tema og utsagn som dukket opp underveis i intervjuet. For å jobbe systematisk videre med de ulike temaene satte jeg opp en tabell med de utvalgte sitatene og temaene som ble tatt opp i en kolonne, min fortolkning av sitatene i den andre kolonnen og den teoretiske forankringen i den siste kolonnen. Dette bidro til at jeg fikk en god oversikt

over de ulike sitatene og hvem som formidlet hva og fikk gjort en fortolkning av disse. I tillegg fikk jeg forankret det til aktuell teori. Dette var et arbeid som var tidkrevende og utfordrende, særlig med tanke på at jeg selv har en faglig forankring innenfor barnevern. Jeg var opptatt av at dette ikke skulle påvirke min analyse, men det er nok ikke usannsynlig at en annen forsker med en annen faglig forankring ville gjort analysen annerledes (Malterud, 2011).

4.4.2 Beskriv / Transkribere

Til å begynne med i analyseprosessen trakk jeg ut noen enkeltmomenter som utpekte seg. (Tanggaard & Brinkmann, 2012) Videre gikk jeg i gang med en transkribering av intervjuet. I og med at det var et fokusgruppeintervju var det en utfordring å få med seg hvem som sa hva. Jeg benyttet iPhone for opptak av intervjuet slik at jeg i ettertid kunne høre gjennom flere ganger og spole tilbake ved behov. I etterkant av transkriberingen brukte jeg mye tid på å lese gjennom intervjuet for å finne tema som kunne gi svar på min problemstilling. I tillegg bidro det til at jeg fikk reflektert over hvordan jeg som gruppeleder gjennomførte fokusgruppeintervjuet. I denne prosessen var det Kvale og Brinkmann (2015) som inspirerte meg mest.

4.4 Metoderefleksjon

Gjennom kvalitative undersøkelser sitter informanter og forsker sammen. Dette gir rom for at forskeren kan utdype aktuelle spørsmål og avklare eventuelle misforståelser underveis (Larsen, 2007). Å gjennomføre fokusgruppeintervjuet var spennende, men også krevende. Det var mange informanter å forholde seg til og alle bidro aktivt med innspill gjennom hele prosessen. Intervjuguiden ble et viktig styringsverktøy for meg og en fin måte å holde informantene innenfor de ulike temaene som skulle drøftes. I tillegg til meg som forsker og informantene hadde jeg med meg en assistent som hjalp meg underveis. Assistenten har kunnskap og kompetanse innenfor tverrfaglig samarbeid og hun bisto meg med at enkelte spørsmål ble utdypet og at disse ble koblet sammen med min problemstilling. I etterkant av intervjuet var det også nyttig å kunne oppsummere og drøfte noen umiddelbare

inntrykk. Vi var begge overrasket over et tema som dukket opp og som vi kjente igjen fra en annen samarbeidssituasjon som vi begge hadde erfaring med (samarbeid mellom barnehage/ skole og barnevern).

4.5 Etiske vurderinger

Før jeg gikk i gang med intervjuet innhentet jeg et skriftlig samtykke fra hver og en informant. Dette for å forsikre meg om at de var kjent med hvilket prosjekt de deltok på og at de gjorde det på frivillig basis. Når denne oppgaven skal presenteres er det viktig at jeg tar hensyn til deltakernes anonymitet. I tillegg var det viktig at jeg sørget for at det ikke ble snakket om identifiserbare barn/familier under intervjuet. I forbindelse med beskrivelse av utsagt er det viktig at jeg sørger for at informantene blir korrekt gjengitt. Til slutt vil jeg også gjenta at jeg måtte være ekstra varsom på hvilke deltakere jeg plukket ut fra de kommunale barneverntjenesten i og med at jeg selv har en tilhørighet til fagfeltet. Når jeg skulle ha tilgang på informanter opplevde jeg mitt kjennskap til fagfeltet som positivt og at det bidro til at jeg lett fikk tilgang på deltakere både innen politi og barnevern.

4.5.1 Validitet og reliabilitet

Validitet

En fleksibel prosess hvor spørsmål kan spesifiseres underveis kan bidra til mer valid informasjon (Larsen, 2007). Dette er ofte enklere i kvalitative undersøkelser hvor forsker og informanter møtes. Det gir rom for at misforståelser kan oppklares og utfyllende svar kan gis. Mitt prosjekt består av et fokusgruppeintervju med 8 informanter, det er relativt mange å forholde seg til på en gang. Men av hensyn til å sikre troverdigheten var det viktig med et såpass stort utvalg. Likevel opplevde jeg underveis at temaet ikke var tilstrekkelig belyst. Ansatte på Statens barnehus ble vurdert som en interessant tilleggs

informant da de samarbeider tett med både politi og barnevern i denne type saker. Men etter en nærmere vurdering kom jeg fram til at det var tilstrekkelig med de informantene jeg hadde ut i fra min problemstilling. Det betyr at sitter igjen med et inntrykk av at problemstillingen min er godt belyst og besvart, og at jeg nå sitter med noen perspektiver på hva som hemmer og fremmer samarbeidet mellom barnevernet og politiet.

Reliabilitet

Reliabilitet er det samme som pålitelighet og det dreier seg om at det datamaterialet som forskeren sitter med er behandlet på en profesjonell måte. Jeg har i denne prosessen tatt godt vare på datamaterialet slik at det ikke har vært tilgjengelig for noen andre enn meg selv. Videre har jeg vært nøye med beskrivelser og vurderer at materialet er presentert med stor grad av nøyaktighet. Dette skal føre til at påliteligheten blir best mulig. Dette kan være vanskelig i kvalitative undersøkelser da materialet ofte er lite generaliserbart (Larsen, 2007).

4.6 Metodekritikk

Den største utfordringen for meg har vært å legge til side min egen tilhørighet og mine egne erfaringer fra det barnevernfaglige feltet slik at dette i minst mulig grad påvirker denne forskningen. Med god hjelp fra veileder som har utfordret meg mye på dette, så mener jeg at datamaterialet og analysen er preget av en objektiv presentasjon. Det å ha kunnskap om det fenomenet som studeres kan være en fordel for den som er intervjuer da den får en viktig rolle med å lede intervjuet (Kvale og Brinkmann, 2009).

5.0 Del II Analyse og oppsummering

Analysen har til hensikt å svare på problemstillingen; **Hva hemmer og fremmer et samarbeid mellom politi og barnevern i saker hvor barn er utsatt for vold i nære relasjoner.** Analysen går over to deler og består av to faser. Første fase er en deskriptiv del hvor funnene beskrives i forhold til de tre forskningsspørsmålene;

- ✓ Hvilken betydning har det systemiske nivået for samarbeid?
- ✓ Hvordan påvirker organiseringen samarbeidet?
- ✓ Hvordan oppfatter og praktiserer de ansatte i etatene samarbeidet i dag?

I andre del foretar jeg en temabasert drøfting med utgangspunkt i alle de tre nivåene; systemiske-, organisatoriske- og relasjonelt nivå. Her drøftes funnene i lys av presentert teori. Forskningen avsluttes med en oppsummering hvor jeg presenterer et sammendrag av min forskning.

5.1 Presentasjon av funn

Oppgavens problemstilling er relatert til hvordan politi og barnevern samarbeider i saker hvor barn er utsatt for vold i nære relasjoner. Funnene er i hovedsak basert på intervjuet. Med utgangspunkt i det teoretiske rammeverket og intervjuguiden har jeg valgt å strukturere mine funn etter følgende tema:

- Kjennskap til hverandre
- Holdning til vold og anmeldelse
- Samtaler og avhør av barn
- Informasjonsutveksling
- Arbeidsform - Metodikk

Ved hjelp av disse temaene vil jeg kunne svare på min problemstilling; Hva hemmer og fremmer et samarbeid mellom politi og barnevern.

5.1 Kjennskap til hverandre

Etter at deltakerne hadde presentert seg med navn, arbeidssted og type stilling, innledet jeg med å spørre om deltakerne hadde noe kjennskap til hverandres etater og hvordan de hver for seg utfører sitt arbeid. Det var ingen av informantene som fulgte dette opp, og dermed får vi ikke noe klarhet i dette. Deltakerne fikk heller ikke noe utdypende informasjon om hverandre før de gikk i gang med å snakke om caset. Dette kan tyde på at de er mer opptatt av oppgaven de skal drøfte enn å bli kjent med hverandre og utforske om det er noe de begge kan gjøre annerledes for å styrke samarbeidet. Det å kjenne til hverandre som etater og hvordan de forholder seg til denne type saker antas å ha betydning for samarbeidet. Et tema som fort kom opp var dette med barnevernets og politiets holdning til vold og om og når det bør anmeldes. Dette er en vesentlig informasjon som sier noe om hvordan man tenker og forholder seg til denne type saker, og kan ha stor betydning for samarbeidet. Politiet starter med følgende innspill;

Når dere har kunnskap om denne saken så er politiet avhengig av å få informasjon fra barnevernet. Politiet

Det vi trenger fra dere er jo en anmeldelse sånn at vi kan begynne å jobbe. Politiet

Her ser vi at informant fra politiet påpeker at de er avhengig av å få informasjon fra barnevernet før de kan begynne å gjøre sin del av jobben med denne type sak. Når det gjelder samarbeid med politiet så ser det ut til at barnevernet er klar over at det kan bli bedre. Her kommer de opp med noen konkrete forslag, blant annet det å bli bedre kjent med hverandre slik at barnets beste blir ivaretatt best mulig. Her ser vi at de legger sine

oppgaver og mål til grunn når de etterspør et samarbeid uten at de trekker fram at politiet har andre mål og oppgaver. Om de bevisst tenker på dette er uklart, men ifølge sitatet så kan det tyde på at de er mest opptatt av sine oppgaver og mål.

Det er mange utfordringer som vi står i og som jeg tenker med fordel at vi kunne hatt et bedre samarbeid. Blant annet mer utveksling av informasjon om hverandres oppgaver sånn at vi kan ivareta barnet best mulig den dagen og de neste dagene. Barnevernet

Det er noen kommentarer fra intervjuet som gir meg et bilde av at politi og barnevern ikke vet så veldig mye om hverandre, likevel tolker jeg det slik at de har en klar forventning til hverandre på flere områder. Blant annet kommer det fram at barnevernet har en forventning om at politiet burde vite mer om barnevernet frister.

Såne ting tenker jeg at politiet burde vite! Barnevernet

På hvilken måte politiet skulle fått kjennskap til barnevernets frister blir ikke kommentert fra barnevernet. Det kan jo tenkes at barnevernet tror de har lært om dette på politiskolen i sin utdanning, at de har deltatt på kurs hvor dette har vært tema eller at de gjennom mange års kontakt har lært seg dette. Men når informantene fra politiet får tenkt seg litt om så forteller de om et brev som de ofte får i forbindelse med at de har sendt inn en bekymringsmelding til barnevernet. Dette viser at politiet bruker brev som de mottar som en kilde til informasjon om blant annet hvordan andre jobber. Ifølge politiet så har dette brevet ført til at de er blitt kjent med barnevernet sine forvaltningsoppgaver og blant annet hvilke frister de må forholde seg til.

Hvis vi for eksempel har sendt en bekymringsmelding så får vi brev om at meldingen er mottatt og da står det at det er noen frister. Det er stort sett det jeg kjenner til. Politiet

5.1.1 Tidspress og tilgjengelighet

Tilgjengelighet for hverandre er også noe som trekkes fram som en viktig faktor for et godt samarbeid. Dette er aktuelt for både politi og barnevern da de alle beskriver dager med stort arbeidspress og alvorlige saker som må følges opp innen korte frister. Det at politiet har laget en liste over kontaktinformasjon til alle som jobber ved deres enhet, viser en interesse og velvilje med tanke på både tilgjengelighet og samarbeid.

Å ha en god kommunikasjon, ha tid og at vi er tilgjengelig for hverandre er viktig for samarbeidet. Men det sliter vi jo litt med tenker jeg, det er mye ringing frem og tilbake og det kan glippe. Politi

Vi har jo fått liste med telefon nummer til alle hos politiet. Barnevernet

Tidspress er noe som trekkes fram, og det ser ut til at de fleste aktørene har en hektisk hverdag. I tillegg kan det virke som at kapasiteten ved barnehuset er begrenset, og at dette får konsekvenser for de oppgaver som barnehuset er tiltenkt.

Barnehusene sier det jo selv at de er veldig sprengt på kapasitet rett og slett og de har knapt tid til etterfølgende oppfølging av barna, noe som de også skal gjøre. Derfor er det ikke samrådsmøter i alle saker fordi barnehusene ikke har tid, men også fordi vi i politiet ikke har tid hverken etterforskerne eller vi som avhører barna. Politiet

Politiet opplyser at de har svært mye å gjøre, ikke bare med denne type saker, men andre alvorlige saker også. Dette tyder på at de innser at de ikke klarer å innfri de mål som er forventet, og at dette kan påvirke samarbeidet med barnevernet.

Vi har enormt mye saker på dette avsnittet så det er ikke alltid vi får gjort en god nok jobb. Politiet

Sånn som nå så klarer vi jo ikke å holde fristene i forhold til å ta disse avhørene av barna fort nok, og det blir vi jo «peset» på hele tiden og vi får masse kjeft, dette skal vi levere på. Politi

Barnevernet gir uttrykk for at dette blir vanskelig og at det går ut over deres jobb. De settes i en vanskelig situasjon og kommer ikke videre uten at politiet gjør sin del av jobben. Mangel på kommunikasjon og dialog underveis kan skape et dårlig samarbeidsklima og det kan tyde på at barnevernets tillit til politiet blir svekket, særlig når saksbehandler i barnevernet må mase og legge press på etterforskerne hos politiet. Dette kan også minne om at de ikke har god nok kjennskap til hverandre og heller ikke respekt for hverandres arbeidssituasjon.

En sak vi hadde for et par uker siden hvor det skulle være avhør av barn, så var det ennå ikke tatt en beslutning hos politiet på om foreldrene skulle avhøres samme dag eller ikke. Da blir jo vi veldig stresset, for foreldrene må jo snakkes med uansett den dagen. Da var jeg på telefon og purret på politiet når avhøret var i gang, da sa politiet at de ikke visste om de rakk å avhøre foreldrene i dag da det har oppstått en annen situasjon som har fått høyre prioritet! Da blir jeg litt stresset, vi har jo hentet ungene deres i dag og hatt et avhør av dem.

Dette må vi jo informere foreldrene om, og hvis de ennå ikke er avhørt blir det jo veldig vanskelig for oss da. Barnevernet

Jeg føler at vi må presse mye på for å få det gjennomført samme dag. Barnevernet

Årsaken til at politiet ikke klarer å innfri sine mål ser ut til å henge sammen med en økning i antall saker og at det er blitt større bevissthet på dette med vold og barnets belastninger uavhengig av om det er fysisk eller psykisk vold. I tillegg er det dette med ny organisering og ansvarsområde i forhold til gjennomføring av tilrettelagte avhør av barn.

Det har vært mange grunner, noe må politiet ta på sin kappe. Akkurat nå er det veldig lang ventetid på barnehuset fordi det har vært ekstremt økning i antall avhør av barn på veldig kort tid. Spesielt etter at politiet overtok ansvaret fra dommerne så har det eksplodert i antall tilrettelagte avhør. Kapasiteten på barnehuset er for liten og da blir det lange ventelister. Politiet

5.1.2 Rutiner

Dette med rutiner ble et naturlig oppfølgende tema. Politiet kom med innspill på noen eksempler som de tenker kan ha betydning for samarbeidet. I tillegg foreslås det flere møter og felles møteplass for å bli bedre kjent med hverandre.

Å ha mer standardiserte skjemaer og ha mer felles møter med barnevernlederne hvor det kan deles informasjon om sitt arbeid. Et felles forum, bedre rutiner og bedre flyt på informasjonen. Politi

Her ser vi at politiet har forsøkt å lage noen skjemaer som skal være til hjelp for barnevernet. Med skjemaer så kan politiet styre hva de vil ha beskrevet og de kan konkretisere hvilken informasjon de trenger.

5.1.3 Beskrivelse av noen arbeidsoppgaver

Litt videre ut i intervjuet tar informantene fra barnevernet initiativet til å fortelle hvordan de følger opp bekymringsmeldinger som omhandler vold og hvordan de jobber med hjelp av klemetsrudmodellen.

Hvis det er barn på skolen, så drar vi på skolen og tar en prat med barn. Samtidig som vi da ringer til foreldrene og ber de komme på kontoret. Da tar vi en prat med dem enten hver for seg eller sammen, det kommer litt an på. Etterpå har vi en triangulerende samtale med barn og foreldrene sammen. Ofte blir vi med dem hjem og observerer og vurderer hvordan barnet blir møtt. Vi følger tett opp dagene etter. Barnevernet

Politiet vil gjerne si noe om hvordan deres arbeidsdag kan se ut og hvordan de forholder til anmeldelser som kommer til dem.

Vi kan kanskje si litt om gangen når vi får en melding inn til oss. Vi har morgen møte hver dag og går gjennom saker som er kommet inn. Da er det flere som sitter her, blant annet en jurist, etterforskningsleder og en dommeravhørskoordinator. Så skriver vi det vi kaller beslutningslogger, og vi lager da en etterforskningsplan. Juristene skriver en beslutningslogg hvor det da blir bestemt om det skal gjennomføres tilrettelagt avhør av barna og om det skal være aksjoner. Vi ser på alderen til barna og om de har vært vitne til vold eller om de selv har vært utsatt for vold. Det er juristen som beslutter at det blir

dommeravhør. Så begynner man å jobbe med dette umiddelbart sånn er det hver dag.
Politiet

Her ser vi at politiet har en mer systematisk måte å jobbe på enn barnevernet. De viser til flere skjemaer og prosedyrer og at juristen som leder etterforskningen tar beslutninger. Dersom de skal jobbe videre med en etterforskning må de ulike handlinger være hjemlet i lov og loggføres.

Den dagen de tilrettelagte avhørene skal gjennomføres og da hvis det blir aktuelt er det blant annet aktuelt å ta både mor og far inn til avhør samme dag, kanskje et vitne også. Det gjør vi ofte, vi har mange avhør i løpet av en uke, og noen av disse sakene blir aksjonssaker og andre ikke, så det varierer. Politiet

5.2 Holdning til vold og anmeldelse

Et tema som fort kom opp var dette med barnevernets og politiets holdning til vold og om og når det bør anmeldes. Dette er en vesentlig informasjon som sier noe om hvordan man tenker og forholder seg til denne type saker, og som kan ha stor betydning for samarbeidet. Først ut med en uttalelse er politiet som sier at:

Har man informasjon om at et barn blir utsatt for vold så må man anmelde det. Politiet

5.2.1 Ulike holdninger

For å kunne ha forståelse for hverandres innsats og holdninger er det viktig å vite om hverandre. Her får vi vite hvilken holdning politiet har, og hva de mener om denne type saker. Men politiet sier lite om hva som ligger til grunn for at de mener at slike forhold må anmeldes annet enn at de vurderer vold som en kriminell handling. Dermed legger de vekt på sin forpliktelse til å følge straffeloven, og viser at de er lojal mot denne. Barnevernet legger ikke like mye vekt på straffelovens bestemmelser da de gir uttrykk for at det ikke er en selvfølge for dem å anmelde slike forhold. Her signaliserer barnevernet at de vurderer

dette med anmeldelse annerledes enn politiet, og det virker som at de forstår at dette kan være en kime til konflikt.

Det kan jo hende at vi vurderer å ikke anmelde. Selv om vi vet at politiet tenker at dette er en kriminell handling. Barnevernet

Barnevernet forteller om deres holdninger og handlinger, uten at de legger vekt på å forklare hvilke vurderinger som legges til grunn. Videre så kommer de med antakelser på hva politiet tenker, i stedet for at de kunne spurt politiet om hva som legges vekt på når de vurderer deres saker. Her kunne de ha brukt tid på å drøftet og fått fram hverandres synspunkter på dette med anmeldelse eller ikke. Dette henger sammen med holdning til hvor mye vold som må til for at man vurderer det som en politisak. Barnevernet gir uttrykk for at de ikke helt vet hva som forventes av dem når det gjelder dette med anmeldelser. Det kan virke som at de savner mer standardiserte løsninger som gjøre det enklere for dem å vurdere om de skal anmelde eller ikke, samt vite hvor terskelen går hos politiet i forhold til om en sak blir etterforsket videre eller henlagt. Generell kunnskap om hverandre hadde vært nyttig for både politiet og barnevernet slik at de hadde fått en større forståelse for hverandres arbeidsoppgaver.

Vi har gjort oss erfaringer på både å anmelde og ikke anmelde. Det som er vanskelig er at det noen ganger føles litt sånn tilfeldig med hva som anmeldes og ikke anmeldes. Og man har ulike erfaring på hvordan arbeidet vårt er blitt i etterkant, at veldig mye henlegges. Barnevernet

Det vises til at barnevernet har ulike erfaringer med sitt arbeid i etterkant av at de har levert inn en anmeldelse. I stedet for at barnevernet har fokus på hva som er til det beste for barnet som har vært utsatt for vold, virker det som at de er mer opptatt av hvordan deres arbeid blir etterpå. Her er det muligens litt uklare forventninger til hverandre, blant annet i forhold til hensikten med anmeldelse og vurderinger når saker henlegges. Det kan virke som at barnevernet forventer at alle saker som blir anmeldt bør føre til en straffesak og dom, og at det derfor blir litt meningsløst og bortkastet tid på å anmelde noe som kanskje likevel blir henlagt. Det kan også tyde på at de ansatte i barnevernet ikke tror saken er alvorlig nok og at den dermed ikke vil føre til noe annet enn uro og forstyrrelser i forhold

til deres videre jobb. De ansatte i barnevernet som jobber med saken gjør en skjønnsvurdering på om forholdet skal anmeldes eller ikke og dermed blir det ulike vurderinger. Jeg som forsker blir nysgjerrig på hva som kan ligge til grunn for dette. Jeg følger opp med følgende spørsmål;

Tenker dere at en anmeldelse vil ødelegge for den prosessen dere hadde satt i gang med familien? Forsker

Ja det tenker vi, det vil utløse mye sinne, frykt og skam spesielt i forhold til det barnet som har fortalt om vold. Det hjelper jo ikke barnet at mor får en straff. Barnevernet

Vi har jo saker hvor vi har politianmeldt der hvor vi ikke har klart å få til en relasjon med foreldrene. Der hvor det bare blir kjempe motstand og så ender det kanskje ut med ikke noe. Barnevernet

Det kan virke som at barnevernet føler med foreldrene som blir utsatt for noe voldsomt, og at relasjonen mellom foreldre og saksbehandler i barnevernet gjør at det kan oppleves som vanskelig for saksbehandler. Barnevernet bekrefter også at en anmeldelse har vært ødeleggende for deres innsats og arbeid med familien. Det er interessant å høre hva politiet tenker om at barnevernet gjør en slik vurdering når de har kjennskap til at det har forekommet vold?

Det er en uvanlig tankegang for oss for vi har jo en plikt til å etterforske. Hvis vi hadde fått høre om vold på et hjemmebesøk, så plikter vi å anmelde det uansett om vi kanskje tenker at det nødvendigvis ikke er det beste for barnet. Politiet

Det er veldig interessant, for det har vært mange landsdekkende kampanjer om hvor lite vold skal du finne deg i som voksen. Dere som skal ivareta barnets interesser bør jo være opptatt av dette med hensyn til barn som utsettes for vold. Så det som dere sitter og prater om nå er veldig relevant og veldig utfordrende. Politiet

Politiet viser til sin plikt etter sitt lovverk i forhold til denne type saker. Vold er for dem en kriminell handling og skal etterforskes. De minner også om at barnevernet er den instansen som har ansvar for å ivareta barns rettigheter. Det kan tolkes slik at politiet mener at barnevernet ikke tar dette ansvaret slik de mener det bør gjøres. Likevel får man inntrykk av at politiet skjønner at dette ikke er like lett for barnevernet som det er for dem.

Selv om vi vet at barn har blitt utsatt for vold, så tenker vi at her må vi gi foreldrene noen alternativ, og det ikke er til barnets beste at dette blir anmeldt. Barnevernet

5.2.2 *Straff eller hjelp til barnets beste*

Barnets beste blir lagt vekt på av barnevernet, her kan det være nyttig for politiet å vite hva de legger vekt på når barnets beste vurderes. Det er flere faktorer som kan spille inn, det kan være barnets psykiske helse og behov for videre oppfølging og samarbeidet med foreldrene som barnet fortsatt skal bo hos. Et annets aspekt er jo dette med barnets rettssikkerhet og muligheten til å søke om voldsoffererstatning. Dette er nok noe av det politiet er mest opptatt av, og som vurderes av deres jurister opp mot aktuelt lovverk.

De viser til en sak hvor foreldrene beskrev en veldig vanskelig hverdag og de fortalte at de hadde gått over streken. Men foreldrene beskrev en veldig frustrasjon om at de ønsket hjelp og trengte alternativer til å håndtere vanskelig situasjoner med barnet. Da var det stor uenighet hos oss på hva vi skulle gjøre videre, men vi valgte etter mye drøftinger å jobbe videre uten å anmelde fordi det var en erkjennelse. Barnevernet

Barnevernet ønsker å hjelpe foreldrene til å finne alternative måter å oppdra barn på, det opplever de som sin plikt. Dersom de kan avverge at gjentakende vold opphører ved hjelp av egne tiltak, behøver de nødvendigvis ikke anmelde. Likevel beskriver de en uenighet om dette på kontoret og at det pågår faglige drøftinger før det besluttes om det skal anmeldes eller ikke. Her er det det faglige skjønnnet til barneverntjenesten som fremkommer, og med flere saksbehandlere, avdelingsledere og leder er det rom for ulike vurderinger noe som kan skape et dårlig arbeidsmiljø. I dette tilfellet la de vekt på at foreldrene har innrømmet bruk av vold og at de ønsker hjelp. Her antas det at barnevernet vurderer at de med egne tiltak kan avverge straffbare handlinger mot barnet. Politiet har ikke tillit til barnevernet og deres vurdering.

Jeg må bare si noe for jeg syntes dette er kjempeskummelt. Jeg tenker at når dere sier at dere føler at dere har fått til en god løsning med et godt samarbeid med foreldrene og gode hjelpetiltak, har vi ingen garanti for at volden faktisk har opphørt. Politiet

Barnevernet bekrefter at de ikke har noen garanti for at de kan avverge bruk av vold, men en får en opplevelse av at de går i forsvar når det blir snakk om alternativet som er å anmelde saken til politiet. De viser til at en anmeldelse kan ødelegge muligheten med å få satt inn hensiktsmessige hjelpetiltak og begrense samarbeidet med familien. Her ser vi at det tilspisser seg, og når vi ser på dette med arbeidsfordeling så legger barnevernet klare begrensninger slik at politiet ikke får kjennskap til saken. Det antas at det var slike situasjoner informanten fra politiet siktet til når han startet gruppearbeidet med å påpeke av de er avhengig av å få informasjon.

Vi har jo ingen garanti Det som også kan skje er at man hadde anmeldt og da hadde man ikke kommet i dialog med familien og vi hadde ikke fått inn noen hjelpetiltak. Kanskje anmeldelsen endte opp med en henleggelse, og grunnlaget for tvangstiltak etter barnevernloven heller ikke var oppfylt. Da har vi i vært fall ingen forutsetninger for å følge med og se om volden har opphørt eller ikke. En møter jo på dilemmaer hele veien.
Barnevernet

Dette viser noe av kompleksiteten i denne type saker. Både politi og barnevern gir uttrykk for at ulik oppfatning av at voldshandlinger er utfordrende og at dette skaper store utfordringer for dem begge.

Det finns jo ingen fasit på dette. Vanskelig å finne den gode løsningen sier både politi og barnevern. Men det er jo derfor det er såne store diskusjoner internt hos oss også, noen mener at er det vold så er det et kriminelt forhold, men det er ikke så enkelt. Politi og barnevern

I utgangspunktet er det mest nærliggende å tenke at det er barnevernet som er mest opptatt av barnets beste, men her ser vi at også politiet også er opptatt av dette perspektivet. Dette tyder på at politiet heller ikke er konsekvent i sin holdning til at all vold må anmeldes.

Ja det viktigste er jo at vi tenker barnas beste. Det er ikke om å gjøre å få straffet foreldrene. Politi

5.2.3 Tillit

Ut i fra sitatet nedenfor så kommer det fram at barnevernet gjerne ringer til politiet for å rådføre seg. Det betyr at det eksisterer en type uformell kontakt mellom politi og barnevern, og at barnevernet har tillit til politiet og deres vurderinger i og med at de drøfter saken med dem. Tema er ut i fra det jeg har forstått om en sak skal anmeldes eller ikke. Likevel vet vi jo fra sitater innledningsvis at det er ulike holdninger til om og når en sak skal anmeldes. Det kan bety at selv om politiet anmoder barnevernet om å anmelde, så vurderer de å likevel ikke gjøre det. Barnevernet gir også uttrykk for at de får ulike råd fra politiet, det kan tyde på at dette er vanskelige saker som ikke er lett å gi råd om. Det kan tenkes at barnevernet ser for seg at politiet er mer samkjørt og at de har en mer strukturert metode å vurdere utfra.

Er vi i tvil på om det skal anmeldes eller ikke så ringer vi politiet og drøfter. Barnevernet

Det er litt ulikt hvem vi snakker med hos politiet, og det kan være litt ulike råd vi får da, om vi skal anmelde eller ikke. Barnevernet

Det hender jo at vi har en drøfting med politiet og at de sier at det ikke er nok til å opprette sak, men vi kan jo ikke ignorere saken for det. Barnevernet

I saker når barnevernet har vurdert å anmelde, påstår barnevernet at det ikke skjer noe. Det er uklart hva barnevernet venter på, men det kan tenkes at det dreier seg om mangel på informasjon i forhold til hva politiet gjør videre i saken. De gir uttrykk for at det er politiet som må starte samarbeidet når de har valgt å anmelde en sak. Her antar jeg at det dreier seg om mangel på informasjonsutveksling og koordinering av de ulike oppgavene som både politi og barnevern er involvert i.

Når vi velger å anmelde så sitter vi jo og venter til politiet skal starte samarbeidet! Vi venter på beskjed om at det er bestilt et tilrettelagt avhør og til hvilken tid. Vi har jo en ganske sånn intensiv planlegging og da er det masse logistikk for vår del også. Barnevernet

5.3 Samtaler og avhør av barn

Å snakke med barnet som er utsatt for vold er viktig. Barnevernet møter ofte barnet først i forbindelse med en slik situasjon, og ifølge loven skal barnevernet snakke med barn. Samtidig gir politiet uttrykk for at de er skeptisk til at barnevernet snakker først med barnet, særlig hvis det ender opp med en anmeldelse og saken skal etterforskes. Her antar jeg at det er snakk om barnets vitneprov som bevis i en eventuell straffesak, og for politiet er det viktig å framskaffe gode bevis noe politiet frykter kan bli ødelagt hvis barnevernet snakker først med barnet.

Det som er litt utfordrende etter disse samtalene hvis dere velger å anmelde da, og så skal vi gå i tilrettelagte avhør med disse barna når dere allerede har snakket med dem. Det er jo ikke heldig i det hele tatt...vanskelig. Politiet.

Barnevernet bekrefter at dette er en kjent problemstilling, uten at man har noe klar formening om hva som kunne vært gjort annerledes. Det positive er jo at det ser ut som at begge partene er enige om at dette er komplisert. Barnevernet tar opp spørsmålet om det er mulig for politi og barnevern å samarbeide i denne type saker. Det ser ut som at barnevernet har en forståelse av at det er ulike oppgaver som skiller arbeidet mellom politi og barnevern.

Vi kan jo være enige om at dette er komplisert ja. Barnevernet

Spørsmålet er jo om man kan samarbeide om dette. Barnevernet sin oppgave er å beskytte barnet mot nye overgrep, og ikke nødvendigvis avdekke en kriminell handling. Det er jo den store forskjellen mellom politi og barnevern. Barnevernet.

Det å få barn til å fortelle om voldsepisoder er vanskelig og det er ikke alltid slik at det barn forteller er gode nok bevis i en mulig straffesak. Det kan oppleves som et nederlag for barnevernet som kanskje hadde et håp om at barnet skulle fortelle mer. Det kan bety at barnevernet selv må fortsette å undersøke saken på sin måte og følge barnet tett opp for om mulig å beskytte barnet mot eventuelle nye voldsepisoder. I tillegg kan deres mistanke om at det har foregått vold i hjemmet bli så sterk slik at de setter inn kontrolltiltak for om mulig å avdekke denne volden. Det kan innebære at foreldrene føler seg overvåket.

Her ser vi barnevernets doble roller med både å gi hjelp, samtidig som de har en kontroll rolle. Dette er en utfordring både for de som mottar hjelp eller blir kontrollert og for de ansatte som skal følge dette opp.

Selv om det ikke kommer noe ut i barneavhøret så vet vi jo at det fremdeles kan forekomme vold. Barnevernet

5.3.1 Tilgang til statens barnehus

Hos politiet er det en jurist som vurderer og beslutter om et barn skal inn til avhør eller ikke. Videre får man et klart inntrykk av at terskelen for at barn avhøres er lav. Det betyr at det er mange barn som blir avhørt ved et av landets barnehus. Men for å bli avhørt ved et barnehus er at det må foreligge en anmeldelse. Det betyr at barn som barnevernet selv følger opp, ikke får tilgang på den ekspertisen og kompetansen som et barnehus representerer.

Vi må ta en vurdering med jurist her, hva skal vi gjøre med barnet, skal det inn til tilrettelagt avhør eller ikke. Veldig ofte blir det et tilrettelagt avhør. Politiet

I forbindelse med at et barn avhøres har politiet kontakt med andre som har kjennskap til barnet. Det høres ut som at kontakten består i både samtaler og avhør og at dette er en del av etterforskningen som politiet gjennomfører. Målsettingen med samtaler og avhør antas å være at politiet skal få vite mest mulig om den aktuelle situasjonen slik at de har et godt grunnlag til hva de skal avhøre barnet om.

Det vi må gjøre da er noen forberedelser til det tilrettelagte avhøret. Foruten samtaler med dere i barnevernet så har vi flere avhør for eksempel av lærer, barnehageansatt kanskje en stemor eller stefar. Sikkert flere. Politi

Så er det et dilemma hvis vi nesten ikke har noen opplysninger og vi skal gå i et avhør. Da har jeg ingen «tråder å trekke i» fordi det er så lite informasjon. For meg som er avhører så er det veldig vanskelig, jeg vil jo ha mest mulig opplysninger i forkant selvfølgelig. Politi

5.3.2 Samrådsmøter

I forbindelse med avhørene virker det som at politi og barnevern har behov for å snakke sammen, men at dette er vanskelig å få til. Politiet viser til at samrådsmøtene kan brukes slik at de får snakket sammen. De foreslår at disse møtene kan utnyttes bedre slik at de får utvekslet nødvendig informasjon sammen før avhøret av barnet skal gjennomføres.

Både vi og barnevernet har jo en veldig hektisk hverdag og det er jo mange ganger vanskelig å nå fram til hverandre. Kanskje kunne samrådsmøtet som man har ved statens barnehus et par dager før avhøret vært bedre utnyttet. Da er både barnevernet og de som skal etterforske med på møtet i tillegg til de som skal avhøre barnet. Mulig at også avhørsleder også er tilstede i tillegg til politijurist og barnets forsvarsadvokat. Jeg har opplevd å få en del informasjon der som har vært viktig og som jeg ikke har tenkt på fra før av. Politi

5.4 Informasjonsutveksling

Politiet er en etat som har meldeplikt dersom de blir bekymret for et barn. Ut i fra neste sitat så ser det ut til at politiet har rutiner på hvordan dette skal følges opp. Det fremkommer ikke noe som sier hvor alvorlig en mulig situasjon må være før det sendes en melding. Terskelen for å melde bekymring til barnevernet ser ut til å være lav og dette er noe de gjør uavhengig av hvor alvorlig situasjonen er.

Hvis politiet blir kjent med at det har vært brukt vold på stedet så oppretter politiet en anmeldelse. Og sender melding til barnevernet hvis det er barn der, ja det genererer et rutinetrinn som da skal gå til barnevernet. Politi

Når det gjelder dette med deling av opplysninger så har politiet en erfaring på at barnevernet nødvendigvis ikke utleverer alt som er relevant for saken. De forteller at det ofte kun er det som har skjedd i forbindelse med anmeldelsen som deles. Av hensyn til deres etterforskning forventer de mer opplysninger fra barnevernet.

Det har hendt at vi har fått en anmeldelse fra dere også står det ikke noe om at barneverntjenesten har vært i kontakt med familien tidligere. Dette forteller foreldrene selv i avhøret. Så jeg vet ikke hvorfor det gjøres slik at dere sender informasjon på det nyeste

forholdet, men så kommer det ikke fram at det har vært bekymringer før også, ikke nødvendigvis på vold men uansett. Politiet

5.4.1 Makt

Barnevernet bekrefter at de noen ganger sitter på flere opplysninger, men at de ikke har tenkt på at det kan være av interesse eller relevant for politiet i denne omgangen. Det er mulig at barneverntjenesten i en slik situasjon forholder seg til sin taushetsplikt og da er det ikke naturlig for dem å dele mer enn nødvendig. Her fremkommer det ulike forventninger hos aktørene og det kan være utfordrende med tanke på et samarbeid. Her kan det virke som at barnevernet er den etaten som har makt over hvilke opplysninger som skal deles med politiet og på hvilken måte.

Vi vet sikker mer, men vi tenker at der og da er det det som har med denne anmeldelsen som er relevant. Barneverntjenesten

Jeg tenker at når jeg får en anmeldelse fra barnevernet, så er alt dere vet om familien og saken skrevet inn i anmeldelsen. Politiet

Barnevernet tenker nødvendigvis ikke likt som politiet, de forventer at politiet må etterspørre mer informasjon fra barnevernet dersom det er nødvendig for politiet og deres etterforskning. De gir også uttrykk for at dette må gjøres på en lovlig måte.

Det er jo ikke sånn uten videre at vi bare kan sende ut informasjon! Vi vil gjerne ha en anmodning slik at vi har det skriftlig dokumentert i saken. Fra offentlige instanser som politiet tar det seg best ut at vi får det skriftlig og ikke via telefon. Slik vil vi tenke da. Barnevernet

Politiet viser til at de opplever en ulik praksis på dette fra kontor til kontor. Dette kan gjenspeile det behovet som politiet har tatt opp tidligere med mer standardiserte løsninger og rutiner for samarbeid. Dette er kanskje noe som må løftes på et nasjonalt nivå dersom det skal bli slik politiet ønsker. I dag står alle kommuner fritt til å lage sine egne rutiner og prosedyrer på hvordan de forholder seg til ulike områder, dermed kan det bli vanskelig å få alle kommuner til å utarbeide noe felles uten hjelp fra et nasjonalt nivå.

Vi opplever at noen kan gi informasjon over telefon mens andre sier at de må ha et skriv på hvilken informasjon som etterspørres. Andre henviser til taushetsplikten hvor en nærmest ikke kan få informasjon. Veldig forskjell fra barnevernet i de store og de små kommunene. Politiet

Samtidig sier barnevernet at de i noen tilfeller sitter på masse opplysninger som ingen viser interesse for, verken politiet eller de på barnehuset som skal avhøre barna. Så i det ene øyeblikket ønsker barnevernet å gi opplysninger, mens i andre situasjoner holder de igjen. Dette kan være vanskelig for politiet å forstå.

Før syntes jeg at jeg satt mange ganger og tenkte her sitter vi på masse informasjon og ingen vil vite noe, jeg tenker at den informasjonen vi sitter på er viktig for barnehuset og politiet da. Barnevernet

5.4.2 Løpende informasjon

Utvexling av opplysninger er noe både barnevernet og politiet bruker mye tid på, og som er en viktig del av etterforskningen til politiet og undersøkelsesarbeidet til barnevernet. I neste sitat kan det se ut som at det er ulike forventninger til hvordan utlevering av opplysninger bør skje. Politiet gir uttrykk for at de ønsker aktuell informasjon tilsendt fortløpende etter hvert som barnevernet får inn nye relevante opplysninger i saken.

Etter at dere har sendt en anmeldelse og hvis dere får mere informasjon som enten går på troverdigheten til partene eller direkte på saken, tar dere kontakt med oss for å gi oss mer informasjon da eller sitter dere og venter på at vi skal kontakte dere for å spørre om dere har noe mer da? Politiet

Barnevernet har muligens en ulik praksis på hvordan dette løses, og det kan se ut som at det er opp til hver enkelt saksbehandler å løse dette.

Tror det er litt individuelt, ja. Jeg pleier å sende kopier. Barnevernet

Her bekrefter politiet at de gjerne vil holdes fortløpende oppdatert på aktuell informasjon som barnevernet får tilgang på. I forhold til en anmeldelse så kan det være nyttig og relevant informasjon som muligens ikke blir kjent for politiet da det er opplysninger som

barnevernet får i etterkant av at de har sendt inn en anmeldelse. Det kan også være sånn at barnevernet sitter på aktuelle opplysninger som politiet selv hadde tenkt å innhente. Hadde de snakket sammen i situasjonen her så kunne de ha koordinert og utfylt hverandre med relevante opplysninger.

Ja, for det vil jo vi gjerne ha og at det kommer fortløpende, spesielt i de sakene hvor dere har anmeldt. Politi

Politiet viser til saker hvor de ønsker å avhøre ansatte i skolen eller barnehager og hvor de må søke om fritak fra taushetsplikten via fylkesmannen. Dette er ofte tidkrevende for politiet. Barnevernet derimot kan innhente opplysninger uten samtykke fra foreldre/foresatte dersom barnet befinner seg i en situasjon som er beskrevet i barnevernlovens § 4-12. Vold er en av situasjonene som er beskrevet. Det betyr at barnevernet har en enklere vei til nødvendige opplysninger enn politiet. Her ser vi at politiet kommer med innspill på hvordan barnevernet kan bistå politiet med innhenting av opplysninger.

Politiet trenger et fritak fra fylkesmannen for å kunne få avhørt lærer eller barnehageansatte, og det tar tid for oss å få sendt inn en anmodning om fritak og så få det i retur. Da har gjerne avhøret av barnet allerede vært i veldig mange tilfeller. Derfor er det så viktig at dersom barneverntjenesten har snakket med skolen eller barnehagen, har dokumentert den samtalen slik at politiet kan få det oversendt. For vi kan ikke bare ringe og avhøre dem uten at de er fritatt fra taushetsplikten. Politi

5.5 Arbeidsform – Metodikk

En av metodene som barneverntjenesten ofte bruker i saker hvor barn er utsatt for vold, er klemetsrudmodellen. Dette er en type aksjon som barnevernet har utviklet til sin modell. Den kan nok minne om det som politiet beskriver som aksjon i sitt arbeid. Men det virker ikke som om politiet er særlig kjent med denne.

Vi har hørt om den, men kan ikke detaljene. Vi fikk den tilsendt en gang for da var det snakk om at vi skulle utvikle vår egen modell i Østfold, men det ble det aldri noe ut av. Vet ikke noe mer enn det, annet enn at Oslo har brukt/ eller bruker den. Politiet

Barnevernet forteller om innholdet i denne modellen og hvordan de utfører ulike prosedyrer og hvordan de praktisk utfører sine arbeidsoppgaver. Det handler mest om hvordan de gjennomfører ulike samtaler, både med barn og foreldre og hvordan de følger dette videre opp. De sier ikke noe om hvilke vurderinger som ligger til grunn når de velger å benytte seg av denne. Videre forteller de at det allerede i mottaket gjøres en vurdering på om forholdet skal anmeldes eller ikke. Det kommer ikke fram hvilke vurderinger som ligger til grunn når de vurderer anmeldelse. Det hadde vært nyttig dersom barnevernet hadde åpnet opp og fortalt mer om deres faglige vurderinger i denne situasjonen. Igjen ser vi at dette med ulikheter kommer opp, her viser barnevernet til at det ikke er lik praksis og like vurderinger på landsbasis.

Det gjøres nok litt ulikt mellom de mange ulike kommunene og deres barneverntjeneste. Hos oss som sitter i mottaket, det er barnevernleder og teamledere og en psykolog som jobber i barnevernet. Det er vi som tar imot og vurderer meldingene og vurderer om det skal anmeldes eller ikke. Noen ganger står det ikke så mye i meldingen. Da starter vi med å ha en barnesamtale og da følger vi klemetsrudmodellen og har påfølgende samtaler med foreldrene hver for seg. Så tar vi en ny vurdering for å se om det er noe som tilsier anmeldelse. Barnevernet

Politiet viser interesse for hvordan denne modellen brukes, dette resulterer i en liten dialog med flere spørsmål til barnevernet. Dette tyder på at Politiet er interessert i å få vite mer om hvordan barnevernet jobber.

Hvor ofte bruker dere denne modellen i forhold til å snakke med begge foreldrene? Politiet.
Hver gang når vi ikke anmelder. Barnevernet

5.5.1 Mildeste inngrepsprinsipp

Fra sitatet over ser vi at modellen brukes i fasen hvor en bekymringsmelding avklares, samtidig sier barnevernet videre at de bruker denne modellen hver gang når de ikke går videre med en anmeldelse til politiet. Barnevernet sier ikke noe om hvilken type vold som må til og heller ikke noe om omfanget, men de sier at de bruker denne modellen hver gang de ikke anmelder. Det kan tolkes som at voldsepisoden ikke er alvorlig nok og at de antar at politiet med stor sannsynlighet ville henlagt saken uansett.

Men i stedet for å overlate vurderingen av saken til politiet, velger barneverntjenesten selv å jobbe videre med saken ved bruk av klemetsrudmodellen. Det kommer ikke fram hvilken grad av bekymringer som ligger til grunn når barnevernet velger å bruke denne modellen i sitt arbeid annet enn at et barn har kommet med signaler om at det er blitt utsatt for vold. Det kan forstås som at terskelen for at barnevernet benytter seg av modellen er lav. I følge medieoppslag har vi hørt om at foreldre som er blitt utsatt for denne modellen i møte med barnevernet er skremt og svært lite positiv til barnevernet framtoning. Det som kan være utfordrende er jo om barnevernets bruk av denne modellen harmonerer med mildeste inngrepsprinsipp som er et av de sentrale prinsipp i barnevernloven.

Det kan jo være en uttalelse fra barnet på et eller annet som kan peke i retning av noe vold da. Barnevernet

5.5.2 Profesjonskamp

Gjennom neste sitat ser vi at barnevernet er skeptisk til politiet sin involvering i denne type saker på flere områder. Ikke bare i forhold til samtaler med barnet, men også hvordan de møter foreldrene og hvordan de gjennomfører sine aksjoner på. Det antas at dette er noe som har stor betydning for barnevernet, og som preger deres oppfatning av politiet. Tilsvarende situasjon og opplevelse er beskrevet i media av foreldrene som beskriver sitt møte med barnevernet i forbindelse med voldssaker og bruk av klemetsrudmodellen tilsvarende lik den beskrivelsen som barnevernet refererer til. Her kan det virke som at barnevernet beskylder politiet for å ødelegge deres muligheter for å få til et samarbeid med foreldrene, men i realiteten så kan det vise seg at barnevernet selv utfører sine oppgaver på en slik måte at også gjøre foreldre skremt og redd. Her kan det tenkes at det oppstår en profesjonskamp hvor interessen hos barnevernet med å jobbe med denne type saker resulterer i at de setter politiet utenfor.

Det vi syntes vi har hørt mye om fra foreldrene er den dagen med å bli tatt inn til avhør skjer så brutalt, ikke sant det er uniformert politi som pågriper på arbeidsplass, legging i håndjern, veldig dramatisk og de opplever en fryktelig krenkelse. De kan også bli sittende på glattcelle til dagen etterpå fordi det har blitt så mye og man kan ikke jobbe overtid. Og da sitter vi i barneverntjenesten der med ungene mens foreldrene sitter på glattcelle. Det blir veldig sinte og krenkede foreldre. Barneverntjenesten

Politiet forteller at de er oppmerksom på at relasjon og samarbeidet med foreldre kan bli forstyrret av at barnevernet leverer inn en anmeldelse, men de prøver å løse dette med å påta seg skylden for at barnevernet har anmeldt. Det tyder på at politiet er opptatt av å legge til rette for at barnevernet skal få et best mulig utgangspunkt til å jobbe videre med familien.

De ganger jeg avhører mor og far påtar vi oss skylden for aksjonen og viser til at det er vi som mener at sånn må det være, og at det er vi som har bedt barnevernet om å gripe inn for eksempel jeg prøver å gjøre det gunstig for dere å jobbe videre med foreldrene etterpå for vi vet jo veldig godt at dere skal ta over. Noen ganger lykkes vi og noen ganger ikke. Politiet

Når barnevernet hører hvordan politiet på best mulig vis prøver å legge til rette for at barnevernet skal jobbe videre med foreldrene, kjenner de seg igjen. De forteller at de gjør akkurat det samme for skoler og barnehager når de har sendt en bekymringsmelding til barnevernet.

Barnevernet summer seg litt og påpeker at det er jo akkurat det vi gjør ovenfor skoler og barnehager som melder til oss. Da må vi trygge de på at de har gjort det riktige hm ja her er det noen parallelle prosesser. Barnevernet

I forbindelse med avhørene som skal gjennomføres er det noen som må følge barna til avhør. Det er ikke gitt hvem det skal være, og det kommer sannsynligvis an på hver enkelt sak. Det er en fordel at det er noen som kjenner barnet fra før slik at følget også oppleves som en trygghetsperson for barnet. Men de som skal følge har ofte svært begrenset informasjon om saken og de kjenner heller ikke til hvordan disse tilrettelagte avhørene gjennomføres.

Vi er jo prisgitt de som skal følge de barna inn til avhør, og at de ønsker å gjøre det uten at de opplever det som en pålagt oppgave. Det kan være en lærer eller en barnehageansatt. Politiet

I ett tilfelle var det en lærer og hun var jo nesten på gråten for hun følte at hun stod alene med ansvaret i det barnet var ferdig i avhøret og skulle overleveres til mor og far uten en forklaring hva barnet har vært med på. Politiet

Vi bruker jo veldig mye tid på å trygge lærere med spørsmål som; hva er barnehuset, hva skal de gjøre der, helt konkret i detalj. Man må trygge de veldig mye. Barnevernet

Noen ganger går det helt av seg selv, men mange lærere blir veldig stresset så vi bruker mye tid i forkant og etterkant på å ivareta disse også midt oppi dette. Politi

Her ser vi at politiet har dialog med både barnehage og skole i forhold til å følge barnet. Det kan tyde på at politiet velger ut noen som barnet har en relasjon til og som blir en trygghetsperson for barnet i en vanskelig situasjon. Samtidig ser det ut som at det er mangel på både informasjon, støtte og veiledning til de som skal være følge. Det ser ut til at det å være følgeperson kan være belastende og skremmende. Særlig møte med foreldre i etterkant av avhøret ser ut til å være vanskelig og det virker uklart om hvilken informasjon foreldrene skal få og hvem som bør gi denne. En annen utfordring som også ble tatt opp er dette med dialog og fordeling av arbeidsoppgaver i forbindelse med at foreldre skal avhøres. Det kan virke som at politiet ikke har tenkt på at ansatte i barneverntjenesten kan bistå med blant annet barnepass. Dette ser ut til å forundre barnevernet.

Vi vet ikke om vi får avhørt mor det er jo noen unger hjemme der, hvem skal ivareta dem?
Politiet

Det er ikke noe problem å få de ungene opp til oss, vi passer de ungene. Barnevernet

Dersom politi og barnevern hadde pratet mer sammen hadde det kanskje vært mer naturlig for politiet og be om bistand fra barnevernet til praktiske oppgaver i forbindelse med avhøret. Det antas at barneverntjenesten ofte kjenner både barnet og øvrig hjelpetjenester og muligens vil de ha oversikt over andre som også kan bistå. Dette kan tolkes som at barnevernet gjerne stiller opp og passer barn mens politiet sørger for at foreldre blir avhørt, heller det enn at de blir satt på sidelinjen. Det kan i så fall skape usikkerhet på hvor i prosessen politiet er i saken.

5.6 Oppsummering

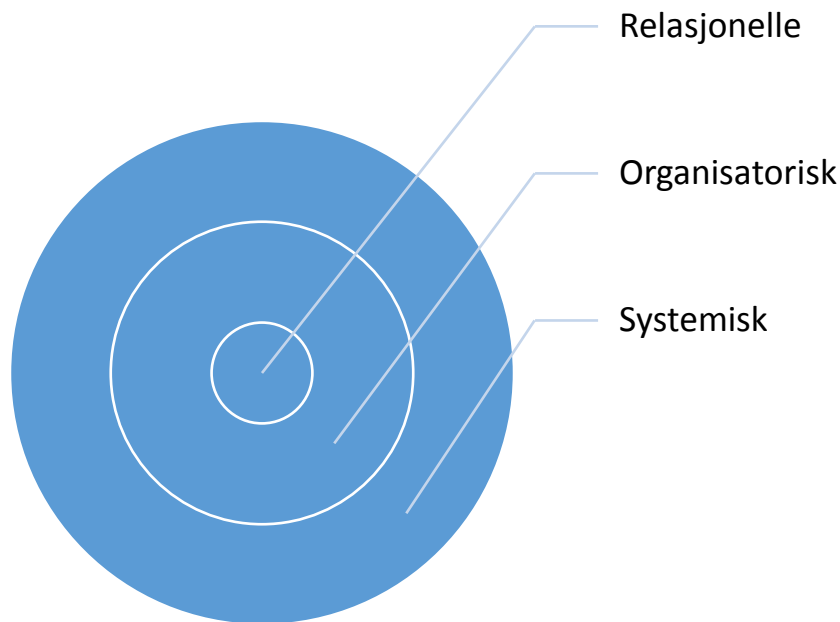
Under intervjuet var det god stemning og aktøren framsto som selvstendig og oppgaveorienterte. Når det gjelder samarbeid så kom det fram noen konkrete områder hvor de alle var enige i at det kunne blir bedre. Men det var også områder hvor de ikke var enige og hvor det klart kan tilspisse seg med tanke på et samarbeid. Sakens kjerne ser ut til å være dette med definisjon av vold og når en sak skal anmeldes. Det ble også snakket om arbeidsmetoder som ser ut til å være nokså lik, og dermed kan det oppstå rollekonflikter og en profesjonskamp om hvem som skal gjøre hva. I tillegg ble det brukt en del tid på å diskutere hverandres oppfatning og behov når det gjelder utveksling av informasjon. Dette er tema om jeg kommer nærmere inn på i neste del hvor jeg skal drøfte funnene med utgangspunkt i de tre nivåene systemisk-, organisatorisk- og relasjonelle faktorer. Jeg har valgt å organisere drøftingen ut fra aktuelle tema som har utmerket seg.

6.0 Drøfting av funn

Spørsmålet som skal drøftes nå er hvordan utfordringene i det tverretatlige samarbeidet mellom politi og barnevern kan forstås i forbindelse med deres oppfølging av barn som er utsatt for vold i nære relasjoner. Jeg tar utgangspunkt i en temabasert drøfting med bakgrunn i mine funn, og rammefaktorer som består av lovverk og andre styringsdokumenter i tillegg til aktuell teori som er beskrevet tidligere i oppgaven. I drøftingen har jeg tatt utgangspunkt i problemstillingen min som er; hva hemmer og fremmer et samarbeid mellom politi og barnevern i saker hvor barn er utsatt for vold i nære relasjoner. I tillegg har jeg lagt vekt på følgende forskningsspørsmål;

- ✓ Hvilken betydning har det systemiske nivået for samarbeid?
- ✓ Hvordan påvirker organiseringen samarbeidet?
- ✓ Hvordan oppfatter og praktiserer de ansatte i etatene samarbeidet i dag?

Dette er forankret i systemiske, organisatorisk og relasjonelle faktorer slik modellen nedenfor viser.

Modell 1

Når jeg nå skal drøfte mine funn har jeg valgt å slå sammen de ulike nivåene. Årsaken til dette er at både politi og barnevern er styrt og organisert ut i fra sine lovverk, og dermed blir det vanskelig å skille dette fra hverandre når jeg nå skal drøfte ulike funn som har betydning for samarbeidet. I denne forskningen er det to aktører som representerer et offentlig system som har en viktig rolle og oppgave i forhold til barn som er utsatt for vold i nære relasjoner, og hvor det er forventninger om at det skal forekomme et samarbeid. Prop. Nr. 12S., (2016-2017), s. 21.

Deltakerne i gruppeintervjuet fortalte hverandre om hvordan de løser sine oppgaver hver for seg, og det viste seg ganske raskt at det var noen oppgaver som begge aktørene utfører parallelt, men med ulike mål. Dette var ikke ukjent for dem. Det dreier seg blant annet om undersøkelser og etterforskning, samtaler og avhør av barn i tillegg til innhenting av opplysninger fra andre hjelpetjenester. Det oppsto også en diskusjon om når en anmeldelse skulle oversendes fra barneverntjenesten til politiet. Dette er en situasjon som kan minne om en maktkamp hvor aktørene har utfordringer med å forstå hverandre, og hva som legges til grunn når for eksempel barnevernet vurderer at de selv skal undersøke alvorlige voldssituasjoner fremfor å overlate etterforskningen til politiet. Årsaken til denne uklarheten kan være ulikheter på hvordan situasjoner vurderes. Politiet

jobber mer strukturert basert på standardiserte løsninger mens barneverntjenesten gjør vurderinger basert på faglig skjønn. Informantene fremhever at den største forskjellen mellom politi og barnevern, er at politiet er opptatt av å straffe mens barnevernet er opptatt av å hjelpe. Et annet område som de også brukt mye tid på i intervjuet, var dette med informasjonsutvekslingen mellom politi og barnevern hvor det ble tydelig at de har ulike forventninger til hverandre.

Drøftingen presenteres videre i forhold til følgende tema;

- Kjennskap og tillit til hverandre
- Holdning til vold og anmeldelse,
- Vurderingsgrunnlaget,
- Informasjonsutveksling og
- Samtaler/avhør av barn

Jeg har forsøkt å lage en struktur og inndeling av temaene i en systemisk rekkefølge basert på modell nr. 1, men flere temaer går over i hverandre.

6.1 Kjennskap og tillit til hverandre

I dette avsnittet skal jeg se nærmere på hvor godt politi og barnevern kjenner til hverandre og om kjennskapet er tilstrekkelig for å kunne få til et godt samarbeid. Thorsvik og Jacobsen (2013) beskriver hvordan profesjonsutdanningene bringer med seg ulik kunnskap, holdninger og verdier inn i organisasjoner. Dette er også noe som kan påvirke etater hvor det oppstår situasjoner hvor det er behov for å samarbeide. Jeg har under presentasjon av funn synliggjort at deltakerne begynte med en kort presentasjon av hverandre med navn og hvilket arbeidssted de var knyttet til før de gikk i gang med å snakke om caset. Ingen av informantene var opptatt av hverken å gi informasjon eller å etterspørre informasjon fra de andre før de gikk i gang med å drøft caset. Dette kan være et tegn på at begge aktørene var mer oppgaveorientert enn samarbeidsorientert, og det kan gjenspeile deres profesjon som er vant til å jobbe selvstendig. Hvis dette er et uttrykk

for hvordan de løser saker som de skal samarbeide om, så kan dette tyde på at de vanligvis bare fokuserer på sin del av jobben og er lite opptatt av hva de andre kan og skal bidra med slik (Glouberman & Mintzberg, 2001) forklarer det. Ifølge Steinsvåg & Heltne, (2011) har det å kjenne til hverandre stor betydning når det skal utøves et samarbeid. De er opptatt av at man må kjenne hverandres innsats for å unngå at flere tjenester bidrar med det samme. Dette forutsetter en kommunikasjon og kontakt hvor man snakker sammen og gjerne kommer til enighet om hvem som gjør hva. Denne dialogen var fraværende under intervjuet, og det kan oppfattes som at de ikke er særlig interessert i å høre «hva den andre tenker». I følge Knutsen (2004) må det eksistere et behov for samarbeid og det må oppleves som nyttig.

Underveis i intervjuet ble det snakket om noen områder og oppgaver som informantene fra både politi og barnevern vurderte som nyttig å samarbeide om. I følge Vangen og Huxham (2009) tar det tid å skape tillit, tålmodighet og respekt for hverandres arbeidssituasjon. Mine funn viser at aktørene har tillit og respekt til hverandre i forhold til noen oppgaver. Dette kan ifølge San Martin-rodriguez et al., (2005) være nok til å starte en prosess hvor man gradvis dyrker fram en større tillit og respekt hos hverandre. En av måten å løse dette på kan være å vise større åpenhet og utveksle erfaringer og faglige synspunkter med hverandre (Vangen og Huxham, 2009). Mine funn viser at det var åpenhet og stort engasjement i forhold til å dele både positive og negative erfaringer med hverandre. Det kan bety at deltakerne opplevde en trygghet i intervjusituasjonen, noe som kan være et godt utgangspunkt for å jobbe videre med å bygge mer respekt og tillit også innenfor de vanskelige oppgavene.

Å jobbe under press med alvorlige saker som vold i nære relasjoner kan være en komplisert oppgave. Informantene fra politiet fortalte om en seksjon med svært mange oppgaver, stort arbeidspress, og flere nye unge etterforskere som ikke har så mye erfaring. Flere av oppgavene skal løses umiddelbart hvor de aksjonerer for å sikre bevis slik at voldsutøver kan pågripes og straffes. Å jobbe under press kan sette samarbeidet på prøve, og aktørene kan i første omgang bli mer opptatt av seg selv og sine arbeidsoppgaver enn hverandres (Glouberman & Mintzberg, 2001). Dette er en situasjon som både politi og barnevern kan kjenne seg igjen i ut fra det som mine funn viser.

I denne oppgaven dreier det seg om samarbeid mellom politi og barnevern, og med ulike lover å forholde seg til, ulikt departement, ulik ledelse og ulike mål for sitt arbeid. Det innebærer et tverrsektorlig samarbeid som i ifølge Willumsen(2009) er komplisert. Dette gjenspeiler de ulike målene hvor politiet er opptatt av å etterforske kriminelle handlinger og vurdere straff, mens barneverntjenesten er opptatt av å undersøke barns omsorgssituasjon og sette inn hjelp. I et samarbeidsperspektiv blir det viktig å respektere hverandres arbeidsoppgaver og ha tillit til at både politi og barnevern gjør det beste ut av de oppgavene de har ansvar for (San Martin-rodriguez et al.) 2005.

6.2 Holdning til vold og anmeldelse

En felles forståelse av vold og hvilke konsekvenser et barn utsettes for når det opplever vold i nære relasjoner er viktig med tanke på et samarbeid. (Edwardsen & Mevik, 2014). I intervjuet kom det tydelig fram at alle deltakerne har en lik oppfatning om at vold er svært skadelig for barn, men det var ikke enighet om hvor mye vold som må til for at et forhold skal anmeldes eller ikke. Denne dialogen er beskrevet under mine funn, og det inntrykket man sitter igjen med etter fokusgruppeintervjuet er at det er svært ulik holdning mellom politi og barnevern om saker skal anmeldes til politiet eller ikke. Informantene fra barnevernet brukte mye tid på å snakke om sine erfaringer fra tidligere anmeldelser og hvilke konsekvensene det fikk for deres videre jobb. De beskriver enkeltstående episoder som danner grunnlaget for deres helhetlige oppfatning av politiet og deres arbeidsmetoder. Informantene fra barneverntjenesten gir et bilde av et politi som ødelegger for barnevernets videre arbeid. Dette er en klar beskrivelse av en situasjon som står i veien for at det kan skapes tillit og respekt mellom politi og barnevern. (San Martin-rodriguez et al., 2005). Dette resulterer i at barnevernet vegrer seg for å anmelde saker til politiet og dermed får ikke politiet tilgang på denne type saker. Dette samsvarer med Abbots teori om profesjonelle revir, hvor profesjoner forsøker å forsvare sitt faglige ståsted (Axelsson & Axelsson, 2009). Vold i nære relasjoner er et samfunnsoppdrag som er viet mye oppmerksomhet og ressurser i løpet av den senere tid. Ifølge barne- og likestillingsministeren er vold mot barn et betydelig samfunnsproblem og et

folkehelseproblem. Både regjering og departement på tvers av fagområder er opptatt av dette, og det er laget mange planer og kampanjer som skal bidra til større bevissthet rundt dette temaet. Det betyr at det gjøres en nasjonal innsats hvor målet er at felles kunnskap om vold kan fungere som en døråpner og pådriver i forhold til å utvikle et tettere samarbeid (Stanley & Humphreys, 2014). Slik informantene beskriver barnevernets praksis, kan det få konsekvenser for ivaretagelsen av barnets beste og barnets rettssikkerhet, i tillegg til at omdømmet til barneverntjenesten kan bli svekket.

I et samfunnsmessig perspektiv er det forventet at barnevernet også forholder seg til både lovverk og barnekommissjonen. Samtidig viser det seg i både barnevernloven og straffeloven at blant annet barnevernet som en offentlig instans har plikt til å avverge at barn utsettes for ytterligere vold. Dersom dette er mulig med egne tiltak er det tilstrekkelig. Mine funn viser at informantene fra politiet stiller seg undrende til barnevernets praksis og etterspør en type kvalitetssikring i forhold til deres egne tiltak. Dette tyder på at politiet ikke har tillit til barneverntjenesten og deres vurderinger (San Martin-rodriguez et al. 2005). Dette er en situasjon hvor revirtenkningen viser seg i praksis, hvor barnevernet helt klart vil holde politiet utenfor. Dette er ifølge Willumsen (2009) en svært uheldig situasjon med tanke på å få til et godt samarbeid. Utfordringen ved et slikt tverrsektorielt samarbeid er at både politi og barnevern oppnår et fremmede samarbeid til tross for de ulike rammer og betingelser som de er styrt av. (Abbott, 1988) har forsket på nettopp dette. Han sier at en utydelig grenseoppgang kan være hemmende for et samarbeid.

6.3 Vurderingsgrunnlaget

Det å vurdere og beslutte er en sentral oppgave for både politi og barnevern. Men med ulike etater og ulikt lovverk står vi ovenfor et tverrsektorielt samarbeid som er den mest komplekse formen for grenseoverskridende samarbeid (Axelsson & Axelsson, 2009). Etter å ha studert de ulike lovverkene nærmere ser man et klart skille på hvordan de ulike aktørene forvalter og vurderer sine oppgaver. Når voldssaker skal følges opp enten det er

av politi eller barnevern, gjøres det vurderinger i forhold til den videre prosessen. Blant annet så hørte vi ofte under intervjuet at informantene fra barnevernet refererte til at de vurderte om det var til «barnets beste» som er basert på faglig skjønn. Mens informantene fra politiet refererte til ulike prosedyrer og standardiserte løsninger når de vurderte en anmeldelse. Når det gjelder vurderinger og beslutninger på om barnevernet skal levere en anmeldelse eller ikke, så er det ifølge informantene fra barnevernet opp til leder/team leder/saksbehandler å vurdere dette. Dermed blir det rom for ulike vurderinger og beslutninger fra kommune til kommune og fra person til person slik Grimen og Molander (2008) forklarer det. Dette kan løses med tydelige rutiner og en internkontroll hvor dette med myndighet til å skrive en anmeldelse er forankret på et ledernivå. For politiet er det annerledes ifølge deres informanter, for når de for eksempel skal sende en bekymringsmelding til barnevernet er det en rutine som de må forholde seg til. Det er ikke rom for politiet å vurdere om deres opplysninger har betydning for barnevernet eller ikke, det overlater de til barnevernet å vurdere. Her ser vi et konkret eksempel på hvordan de ulike lovverk og rutiner legger føringer for hvordan oppgaver kan løses forskjellig.

Dette er ifølge Abbot (1988) et viktig grunnlag for det han kaller «jurisdictional claims». I sitt resonnement hevder Abbot at bruk av skjønn er det som sikrer grunnlaget for profesjonelle vurderinger. Profesjoner fungerer således som portvakter i velferdsstaten, som legger premisser for beslutninger som får store konsekvenser for enkeltindivider (Terum 2003). I motsatt fall har vi tidligere i oppgaven hørt om at barnevernet i flere tilfeller har vurdert å ikke sende en anmeldelse til politiet, men i stedet har vurdert å legge vekt på å undersøke barnets omsorgssituasjon fremfor at politiet får etterforske en mulig kriminell handling.

Dette er en situasjon som gir et godt bilde av barnevernet sin dobbeltrolle i denne type saker hvor de jobber med et tvetydig mandat og kryssende interesser slik Höjer et al. (2012) beskriver det.

- Child protection model (barnebeskyttelse)
- Family service model (familiestøttemodell)

Fordelen med standardisering er ifølge Mintzberg (1983) at det skaper en lik praksis, det betyr at politiet forholder seg likt til alle barneverntjenester i hele landet da politiet er en organisasjon som har nasjonale rutiner å forholde seg til. Snur vi dette rundt ser vi at politiet får utfordringer i møte med kommuner som i dette distriktet består av 18 kommuner. Informantene fra politiet forteller at de opplever en stor variasjon både på innholdet og grunnlaget når de mottar anmeldelser fra barneverntjenestene. Politiet har en langt mer strukturert og systematisk måte å vurdere ut i fra. Dette fremkommer i straffeprosessloven og ulike rundskriv som politiet må forholde seg til når straffbare handling skal vurderes. Jo mer alvorlig den kriminelle hendelsen er, jo lengre er strafferammen, og jo flere muligheter har politiet i sin etterforskning. Blant annet dette med avhør av barn, pågripelser, innhenting av opplysninger er regulert i lov. Utøvelse av skjønn hevdes gjerne å være kjernen i profesjonelt arbeid (Freidson 2001, Grimen og Molander 2008) Reglene for skjønnsutøvelse er ofte uklare, og profesjonsutøvere må vurdere informasjonen de får ut fra sin egen kunnskap og erfaring. Dette bekrefter politiet sin beskrivelse av deres møte med barnevernet i mange ulike kommuner.

Videre skriver Hansen & Ramsdal at det kan oppfattes som at politi og barnevern er forankret i ulike kulturer noe som også kan bidra til utfordringer i et samarbeid (Hansen & Ramsdal, 2014). Skjønnets omstendigheter reiser også spørsmålet om profesjoner har den kompetansen de påberoper seg å ha, og om beslutningene de kommer fram til inneholder begrunnende konklusjoner. I følge Kirkebøen (2013) viser forskning at kvaliteten på det faglige skjønnnet kan variere mye fra fag til fag, fra imponerende til svært dårlig.

I denne oppgaven blir spørsmålet om barnevernets undersøkelser innehar en forsvarlighet som sikrer at barn som er utsatt for vold, får den beskyttelsen som er nødvendig. Ifølge straffeprosessloven så har politiet andre og mye sterkere metoder å benytte for å avdekke en mulig kriminell handling enn det barnevernet har gjennom sitt lovverk når de utfører sine undersøkelser. Dette kan ifølge Lauvås & Lauvås (2004) oppfattes som at det ikke foreligger en åpenhet for utveksling av faglige synspunkter på

hva som legges til grunn når blant annet barnets beste vurderes (Lauvås & Lauvås, 2004). I utkast til ny barnevernlov skisseres det et forslag på mer standardiserte arbeidsmetoder hos barnevernet hvor målsettingen er å få en tilsvarende lik praksis på landsbasis. Dette kan bidra til at barnverntjenesten på landsbasis blir enklere å forholde seg til. Det kan bety at barnevernet blir en etat som er mer samarbeidsorientert. (NOU 2016:16, 2016, s.118)

6.4

I dette avsnittet skal jeg
begge aktørene er berørt
informasjonsutveksling

Informasjonsutveksling

drøfte de ulike informasjonsutvekslinger som
av ovenfor hverandre. Begrepet
gir et større bilde av handlinger som er knyttet til

det å gi og få opplysninger og informasjon. Når dette skal drøftes er det naturlig å ta med taushetsplikten som begge aktørene må forholde seg til. For å gi en bedre oversikt over bestemmelsene har jeg satt opp en oversikt skissert i modell 2. I utgangspunktet er det en felles holdning om at taushetsplikten ikke skal være til hinder for et samarbeid (NOU 2009:22)

Taushetsplikt

Skal ikke – **plikt til å tie**

Opplysningsrett

Kan melde / har rett til å melde

Opplysningsplikten

Skal melde / **plikt til å melde**

Modell 2

I fokusgruppeintervjuet ble det brukt mye tid på å diskutere informasjonsflyten mellom politi og barnevern. Blant annet så gir informantene fra politiet uttrykk for at de savner mer opplysninger fra barnevernet. Informantene fra barnevernet derimot mener de har gitt alle de opplysningene som er relevant i forbindelse med anmeldelsen. De blir mer opptatt av formalitetene, blant annet at det bør foreligge en skriftlig anmodning om mer informasjon i stedet for at det kan etterspørres på telefon. Det oppstår en diskusjon om hvor mye informasjon barnevernet skal dele med politiet og på hvilken måte. Dette er en situasjon som tyder på at de har uklare forventninger til hverandre (Jacobsen and Thorsvik (2013)).

Dette med anmeldelse har vært drøftet tidligere og barnevernets holdning til vold og anmeldelse henger sammen med opplysningsplikten som skal drøftes her.

Til tross for at barnevernet vurderer at de sitter på opplysninger som ikke er relevant for politiet, så kan konkrete opplysninger fra barnevernet være det som skal til for at en hel sak hos politiet løses. Her oppstår det en situasjon hvor dette med makt trer fram. Ifølge (Thorsvik & Jacobsen, 2013) blir makt en realitet når andre ikke vil gi slipp på noe eller dele med noen. Politiet på sin side er igjen avhengig av at barnevernet deler, det setter politiet i en sårbar situasjon med tanke på deres ansvar og oppgaver i denne type saker. Men makten kan fort slå tilbake da politiet har sterke midler å ty til i henhold til sin lov. De kan gå til retten og be om en begjæring for å få utlevert nødvendige opplysninger fra barneverntjenesten. Dermed må barneverntjenesten gjøre en ny vurdering for å se om det likevel er noen opplysninger de må utlevere til politiet. Dette er en situasjon som helt klart kan påvirke både tilliten og samarbeidet mellom aktørene.

Det å løse en politisak kan sammenlignes med å legge et stort puslespill, og det kan være at politiet mangler den siste «lille» brikken for å få oversikt over hele bildet. En slik «liten» brikke kan barnevernet sitte på uten at de er klar over det. Det samme gjelder for så vidt for barnevernet også, når de skal undersøke omsorgssituasjonen til et barn. Som vi har sett tidligere i oppgaven så har politiet en rutine på når det skal sendes en

bekymringsmelding til barneverntjenesten. Det innebærer at de overlater informasjon til barneverntjenesten slik at de selv kan vurdere om det er relevant for deres undersøkelse. Det samme må flere andre offentlige ansatte og helsepersonell gjøre, da de har plikt ifølge sine lovverk å melde fra til barneverntjenesten dersom de har opplysninger som tilsier at barnet er utsatt for omsorgssvikt (Helsepersonell loven, 1999, § 33). En slik presisering i lovverket har med stor sannsynlighet bidratt til at tilliten og samarbeidet med barneverntjenesten er blitt bedre.

Når det gjelder politiets oppgaver med å etterforske kriminelle handlinger så heter det at enhver har plikt til å melde fra til politiet dersom de har mistanke om at det har skjedd noe kriminelt. Det som kan være uklart i politiets lovverk er avvergingsplikten til å reagere og om mulig avverge at ytterligere kriminelle handlinger skjer. Dette er en bestemmelse som barnevernet benytter seg av ifølge barnevernets informanter fremfor å levere inn en anmeldelse. Det at barnevernet bevisst unnlater å gi aktuell informasjon til politiet kan minne om revirtenkningen som kan representere en alvorlig hindring for tverrprofesjonelt og tverrsektorlig samarbeid (Axelsson & Axelsson, 2009).

Men det er også et konkret eksempel på hvordan ulike lovverk legger føringer for hvordan oppgaver kan løses forskjellig, og hvordan ulike profesjoner fungerer som portvakter for hverandre.

Det at politiet selv ikke kan få ta en selvstendig stilling til om opplysningene er relevant eller ikke, kan være hemmende for et samarbeid. (Terum, 2003). Dette er en situasjon hvor en kan få inntrykk av at det er mangel på forståelse og kunnskap om hverandres muligheter og begrensninger i forbindelse med informasjonsutveksling, og som ifølge Reeves (2010) kan føre til samarbeidsproblemer. Under intervjuet ble det brukt mye tid på å diskutere dette med informasjonsutveksling, og engasjementet var stort. En kan få en opplevelse av at de brukte mer krefter på å forsvare egne handlinger og oppgaver, enn å søke etter gode løsninger for samarbeid på tvers av etatene slik Axelsson & Axelsson (2009) beskriver det. Det er ifølge informantene fra politiet gjort et forsøk på å lage noen felles rutiner for samarbeid. Utfordringen er at for politiet er det mange kommuner å forholde seg til og det varierer på omfang og erfaring fra å jobbe med denne type saker ute i kommunene. Store kommuner har gjerne mange slike saker, mens små kommuner

har færre. Likevel har de en tanke om at rutiner og standardiserte skjemaer kan bidra til en mer lik praksis i tillegg til at det vil styrke samarbeidet. Dette kan også være viktige verktøy for å få til en god flyt på nødvendig informasjon og bedre samarbeidet slik Dag Ingvar Jacobsen (2004, p. 96) beskriver det.

Når det dreier seg om et arbeid med så alvorlige saker som når barn er utsatt for vold i nære relasjoner, vil det være en fordel at både politi og barnevern gir hverandre nødvendig informasjon slik at både politiets og barnevernets oppgaver blir utført. Dette legger også deres særlover opp til, og det dreier seg om å fremme hverandres arbeid. En slik gjensidig tilpasning er fundamental for et godt samarbeid (Glouberman & Mintzberg, 2001; L San Martin-Rodriguez, Beaulieu, D'Amour, & Ferrada-Videla, 2005)

6.5 Samtaler / avhør av barn

Samtaler med barn var et tema som ble drøftet en del i gruppeintervjuet, og informantene fra politiet gav uttrykk for at de var skeptisk til av barnevernet snakket med barn før de hadde vært til tilrettelagt avhør ved statens barnehus. Fra politiets ståsted ifølge informantene, er barn og deres historier viktige bevis i en straffesak og derfor gir informantene fra politiet uttrykk for at de vil være de første som snakker med barnet om mulige voldsepisoder. Dette var ikke informantene fra barnevernet enig i.

De refererte til at når barnevernet utfører undersøkelser av barns omsorgssituasjon og når hjelpetiltak skal vurderes og evalueres, er det sterke føringer i deres lovverk på barnets rett til medvirkning og medbestemmelse. Dette innebærer at barnevernet må snakke med barn for å høre hvordan de opplever og har erfart ulike risikosituasjoner. Jacobsen (2004) hevder at arbeidsdelingen fører til to vanlige koordineringsproblemer; gråsome- og dobbeltarbeid. Gråsome kan oppstå dersom ansvaret er uklart, mens dobbeltarbeid betyr at flere gjør samme type arbeidsoppgave. Mine funn viser at det forekommer både gråsome- og dobbeltarbeid mellom barneverntjenesten og politiet når det gjelder samtaler med barn hvis man tar utgangspunkt i Jacobsen (2004). Spørsmålet er om politi og barnevern kan koordinere sine oppgaver på en slik måte at de kan utfylle

hverandre. Når barna skal avhøres av politiet i tillegg til at barnevernet holder på med sine undersøkelser, oppstår det en uenighet om hvem som skal snakke med barnet og til hvilken tid det bør gjøres ifølge informantene. Dette ble drøftet under intervjuet og det er motstridene interessert som gjenspeiler seg. I følge Hansen og Fineide (2010), er det en utfordring mellom profesjoner at de definerer sine interesser i forhold til de oppgavene som skal løses.

En av de faktorene som ble tatt opp i intervjuet var tidsperspektivet og lang ventetid for å få gjennomført tilrettelagte avhør. Dersom barneverntjenesten må vente i flere uker på at politiet skal gjennomføre et tilrettelagt avhør og barnevernet i tillegg ikke blir holdt orientert underveis, kan det bidra til misnøye og være hemmende for et samarbeid. I følge Jacobsen (2004) handler samarbeid om en gjensidig tilpasning til hverandre. Avhør av barn er viet mye oppmerksomhet i løpet av de siste årene og det er etablert statens barnehus rundt omkring i landet hvor barn kan møte til tilrettelagte avhør i barnevennlige omgivelser. De ansatte i politiet som jobber med å avhøre barn har særskilt kompetanse og har avhør av barn som sin særskilte oppgave. Det betyr at de har mye erfaring på dette arbeidet. Informantene fra barnevernet viste til at de også har vært gjennom samme opplæring i barnesamtalen som er tilsvarende metode som avhører i politiet bruker. Dermed oppstår det en situasjon hvor barnevernet tar inn politiets metodikk som de bruker til å avhøre barn, i situasjoner hvor barnevernet har samtaler for å kartlegge og gi støtte. Her kommer vi inn på dette med særskilt kompetanse og særskilte arbeidsoppgaver og det kan virke som at det er den faglige interessen for oppgaven som vektlegges, og at barnets krav til forsvarlig oppfølging kommer i konkurranse med hva som kan vurderes å være til barnets beste. I tillegg til faglig interesse oppstår det en utfordring med koordinering av arbeidsoppgaver og roller. Et større fokus på å gi hver andre viktig informasjon kan være nøkkelen til at det oppstår en respekt og forståelse av hverandres oppgaver ifølge (Kaufmann & Kaufmann, 2011).

Informantene fra både politi og barnevern refererte til et samrådsmøte som gjennomføres i forbindelse med at barn skal til statens barnehus for tilrettelagt avhør. På dette møtet deltar de som jobber med saken både fra politi, statens barnehus og barnevern. I følge informantene er dette et møte hvor man får snakket sammen og utfylt

hverandre med viktig informasjon og det bidrar til at det blir en god arbeidsdeling slik Jacobsen (2004) beskriver for å unngå et dobbeltarbeid. I tillegg til å delta på samrådsmøte sammen, legger politiet til rette for at saksbehandler fra barneverntjenesten får ta del i politiets avhør av barn. Det foregår på skjerm i et rom ved statens barnehus hvor også andre involverte følger avhøret. Dette gir barnevernet innsyn i hvordan politiet utfører sitt arbeid på, i tillegg til at det kan være nyttig for barnevernet da de får en førsthåndskunnskap til hva barnet har fortalt i avhør. Dette er opplysninger som kan ha stor betydning for barnevernets videre vurdering av nødvendige tiltak. Dette er et godt eksempel på det å jobbe sammen slik flere forfattere fremhever for å lykkes med et godt samarbeid. (Hudson, Hardy, Henwood, & Wistow, 1999) side 247, (Reeves, Lewin, Espin, & Zwarenstein, 2010)

7.0 Sammendrag av forskningen

En god håndtering av hendelser som omhandler barn som har vært utsatt for vold i nære relasjoner, krever samarbeid og samhandling mellom politi og barnevern. Jeg har i denne forskningen sett nærmere på samarbeidet mellom politi og barnevern i saker hvor barn er utsatt for vold i nære relasjoner, og hvordan politi og barnevern samarbeider og koordinerer sine roller og oppgaver. Mine funn er basert på det som kom fram i gruppeintervjuet hvor deltakerne var representanter fra politiet og barnevernet som til daglig jobber med denne type saker.

Utgangspunktet for oppgaven har vært å se nærmere på hva som hemmer og fremmer et samarbeid mellom politi og barnevern med en forankring i følgende nivå; Systemisk, organisatorisk og relasjonelt. Men når det gjelder aktørene og deres oppgaver er det vanskelig å skille de ulike nivåene helt fra hverandre da de ofte går over i hverandre. Oppsummeringen er derfor ikke delt inn i de ulike nivåene, men mer fokusert på de ulike situasjoner som er belyst.

Vold i nære relasjoner er en straffbar handling, men hvor mye vold som må til for at det er en oppgave for politiet kan virke uklart. I enkelte hendelser er det klart en oppgave for

politiet, mens i noen andre situasjoner begrenser barnevernet politiets rolle. Det kan se ut som at det er behov for litt mer tydelige rammer og rutiner for hvilke saker barnevernet bør anmelde videre til politiet, og hvilke saker de selv kan følge opp. Dette vil i så fall kreve en god dialog og en mer systematisk metode hvor begge aktørene kommer til enighet om en skalering av situasjoner og hendelse på hva som skal til for at det utløser en anmeldelse. Mine funn viser at barneverntjenesten har en høy terskel på å levere en anmeldelse til politiet, mens politiet har en lav terskel på å igangsette etterforskning med blant annet gjennomføring av tilrettelagte avhør av barn. Det betyr i praksis at det er et sprik mellom de barna som barneverntjenesten selv velger å følge opp, og de barna som får sin sak etterforsket av politiet. Det betyr at noen barn ikke får tilgang til spesialiserte tiltak gjennom tilrettelagte avhør og oppfølging ved Statens barnehus. Ansatte i barneverntjenesten er sosialarbeidere med god bredde i sin kunnskap, men det er noen saker som krever mer «dybde kunnskap» som andre aktører er mer spesialisert på. Kunnskap om andre aktører og hjelpetjenester i tillegg til samarbeidskompetanse blir derfor viktig dersom man skal legge vekt på barnets beste.

Barnevernet viser til at de opplever det vanskelig å anmelde saker til politiet av to hensyn; på den ene siden sier de at det ødelegger for deres videre oppfølging av familien og på den andre siden så sier de at det ikke alltid er til barnets beste at foreldre blir straffet og satt i fengsel. De viser videre til at familiens tillit til barnevernet blir svekket, og dersom saken blir henlagt hos politiet har anmeldelsen skapt mye uro i saken uten at det har førte til noe. Barnevernet viser til at et godt samarbeid med foreldrene er viktig og derfor blir ikke alle saker de er kjent med politianmeldt. I stedet velger de å prøve ut egne metoder og tiltak for å bedre familiens situasjon. Mitt inntrykk etter intervjuet er at det er en stor variasjon både mellom ansatte på et kontor og mellom ulike kommuner på hvilke vurderinger som gjøres og hvilke beslutninger som fattes. I løpet av intervjuet kom det fram at aktørene hadde lite konkret kjennskap til hverandres lovgrunnlag uten at noen gav uttrykk for at det begrenset dem i samarbeidet. Dette kan handle om at både politi og barnevern er aktører som er autonome og selvgående i sine oppgaver, slik at bevisstheten om andres kunnskap, forståelse av hverandres oppgaver og behovet for et samarbeid kommer «i skyggen av» de faktiske oppgaver som skal løses.

I praksis er det to ulike løp/perspektiver som skal ivaretas, der politiet skal avklare om det er begått en kriminell handling og barnevernet skal ivareta barnet og påse at barnets omsorgssituasjon er forsvarlig. Informantene fra politiet viser gjennom sine spørsmål i løpet av intervjuet at de ønsker å vite mer om hvordan barnevernet utfører sine oppgaver. Dette kan dreie seg om at politiet er mer avhengig av informasjon fra barnevernet slik at saker blir anmeldt og at politiet får gjort sin jobb. Politiet har ingen makt over barnevernet i en slik situasjon, men er avhengig av et godt samarbeid. Måten å møte dette på kan være at politiet i dag er mer tilgjengelig på telefon for å drøfte anonyme saker. Dette fremheves av informantene fra barneverntjenestene som svært positivt og viktig for samarbeidet. Politiet bruker store ressurser på å etterforske slike saker, dette fører til at andre saker hos politiet blir nedprioritert. En bedre arbeidsfordeling mellom politi og barneverntjenesten kan ha stor betydning for hvordan politiets ressurser benyttes. Barneverntjenestene viser også til at samarbeidet med politiet er blitt bedre etter at det kom ny forskrift om tilrettelagte avhør av barn. Barnevernet sin aktive deltagelse på tilrettelagte avhør og samrådsmøter kan bidra til at barnevernet får en større forståelse for politiets oppgaver i denne type saker. Særlig dette med korte frister for gjennomføring av tilrettelagte avhør er de godt fornøyd med. Det vil gjøre det lettere for barnevernet å avvente med videre oppfølging av familien til det tilrettelagte avhøret er gjennomført.

Jeg håper at denne forskningen har bidratt til å gi en større bevissthet på hvilke faktorer som fremmer og hemmer et samarbeid, og at dette er noe som aktørene kan jobbe videre med. Det kan virke som at fokusgruppeintervjuet har bidratt til at de har fått mer innsyn i hvordan de utfører sine oppgaver. Men det er en utfordring dersom man fortsatt skal ha en så lik tilnærming av roller og oppgaver som det kan se ut til at politi og barneverntjenester har i dag. I denne type saker ser det ut til at det er viktig at de kommer til enighet om hvilke saker som skal følges opp av politi, og hvilke som skal følges opp av barneverntjenesten. Det krever dialog.

Litteraturliste

- Abbott, A. (1988). *The system of professions: an essay on the division of expert labor*. Chicago: University of Chicago Press.
- Andersson, H. W. (2005). *Kunnskapsstatus om det samlede tjenestetilbudet for barn og unge* NIS-rapport (SINTEF. Helse. Helsetjenesteforskning : online), Vol. 03/05.
- Axelsson, S. B., & Axelsson, R. (2009). Altruisme i tverrprofesjonelt samarbeid og ledelse. In E. Willumsen (Ed.), *Tverrprofesjonelt samarbeid* (pp. 104-115). Oslo: Universitetsforl.
- Baklien, B. (2009). Skole, barnehage, barneverntjeneste -- bilder av «de andre» hindrer samarbeid. *Tidsskriftet Norges barnevern*, 86(04), 236-244.
- Barne- og likestillingsdepartementet. *Et åpent barnevern (2008-2011) Kommunikasjonsstrategi for barnevernet*. Oslo: Bufdir Retrieved from https://www.bufdir.no/global/Et_åpent_barnevern_kommunikasjonsstrategi_2008_2011.pdf.
- Barnevernloven. (1992). *Lov om Barneverntjenester*. Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1992-07-17-100?q=lov%20om%20barnevern>
- Edvardsen, O., & Mevik, K. (2014). Vold mot barn i hjemmet. Hvordan ivareta barns rettigheter?
- Forskrift om tilrettelagte avhør. (2015). *Forskrift om avhør av barn og andre særlige sårbare fornærmede og vitner* Retrieved from <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2015-09-24-1098>.
- Freidson, E (2001). *Professionalism. The Third Logic*. Cambridge: Polity Press
- Glouberman, S., & Mintzberg, H. (2001). Managing the Care of Health and the Cure of Diseases - Part I & Part II. *Health Care Management Review*, 26(1), 56-92.
- Grimen, H. & Molander A. (2008). Profesjon og skjønn. I: A. Molander & L.I. Terum (red.). *Profesjonsstudier*. Oslo: Universitetsforlaget
- Grimen, H. (2009). *Hva er tillit?* Oslo. Universitetsforlaget.
- Hansen, G. V., & Fineide, M. J. (2010). Sammen og koordinert.
- Hansen, G. V., & Ramsdal, H. (2014). Kan man skape en samarbeidskultur? *Tidsskrift for psykisk helsearbeid*(01).
- Helsepersonelloven. (1999). *Lov om helsepersonell m.v.* Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64?q=helsepersonell>
- Hudson, B., Hardy, B., Henwood, M., & Wistow, G. (1999). In Pursuit of Inter-Agency Collaboration In The Public Sector. *Public Management: An International Journal of Research and Theory*, 1(2), 235-260.
- Höjer, I., Sallnäs, M., & Sjöblom, Y. (2012). *När samhället träder in : barn, föräldrar och social barnavård*. Lund: Studentlitteratur.
- Isdal, P. (2000). *Meningen med volden*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Jacobsen, D. I. (2004). Hvorfor er samarbeid så vanskelig? In P. Repstad (Ed.), *Dugnadsånd og forsvarsverker: tverretatlig samarbeid i teori og praksis* (pp. 75-114). Oslo: Universitetsforl.
- Jacobsen, D.I. (2005). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode. 2. utgave*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Jacobsen, D. I., & Thorsvik, J. (2013). *Hvordan organisasjoner fungerer*. Bergen: Fagbokforl.

- Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tuft, P. A. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (4. utg. ed.). Oslo: Abstrakt.
- Justis- og beredskapsdepartementet (2014-2017). *Et liv uten vold*. Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2014-2017). Hentet fra:
https://www.regjeringen.no/contentassets/97cdeb59ffd44a9f820d5992d0fab9d5/hplan-2014-2017_et-liv-uten-vold.pdf
- Kaufmann, G., & Kaufmann, A. (2011). *Psykologi i organisasjon og ledelse*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Kirkebøen, G. (2013). *Kan vi stole på fagfolks skjønn?* I: A. Molander & J.C. Smedby (red). Profesjonsstudier II. Oslo: Universitetsforlaget
- Knudsen, H. (2004). Samarbeid på tvers av organisasjoner. I: Repstad, P. (red). *Dugnadsånd og forsvarsverker*. Oslo: Tano.
- Kvale, S., Brinkmann, S., Anderssen, T. M., & Rygge, J. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg., 2. oppl. ed.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Lai, L. (2013). *Strategisk kompetanseledelse* (3. utg. ed.). Bergen: Fagbokforl.
- Larsen, A.K. (2007). *En enklere metode: veiledning i samfunnsvitenskapelig forskningsmetode*. Bergen: Fagbokforlaget.
- Lauvås, K., & Lauvås, P. (2004). *Tverrfaglig samarbeid: perspektiv og strategi* (2. utg. ed.). Oslo: Universitetsforl.
- Malterud, K. (2011). *Kvalitative metoder i medisinsk forskning: en innføring* (3. utg.). Oslo: Universitetsforlaget.
- Malterud, K. (2012). Systematic text condensation: A strategy for qualitative analysis. *Scandinavian Journal of Public Health*, 40(8), 795-805. doi: 10.1177/1403494812465030
- Meld.St. nr. (2012-2013). *Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner*. Retrieved from
<https://www.regjeringen.no/contentassets/1cea841363e2436b8eb91aa6b3b2d48e/no/pdfs/stm201220130015000dddpdfs.pdf>
- Mintzberg, H. (1983). *Structures in fives - designing effective organizations*. New Jersey: Prentice-Hall International Editions.
- Molander, A., & Terum, L.I. (2008). Profesjonsstudier: en introduksjon. Oslo: Universitetsforlaget.
- NOU 2000:12 *Barnevernet i Norge*. Tilstandsvurderinger, nye perspektiver og forslag til reformer. Hentet fra:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/051e391fbb3d4ef2be97a4478dd62e86/no/pdfa/nou20002000012000dddpdfa.pdf>
- NOU 2009:22 *Det du gjør, gjør det helt*. Bedre samordning av tjenester for barn og unge. Hentet fra: [http://www.r-bup.no/cms/cmsmm.nsf/lupgraphics/Det%20du%20gj%C3%B8r,%20gj%C3%B8r%20det%20helt.pdf/\\$file/Det%20du%20gj%C3%B8r,%20gj%C3%B8r%20det%20helt.pdf](http://www.r-bup.no/cms/cmsmm.nsf/lupgraphics/Det%20du%20gj%C3%B8r,%20gj%C3%B8r%20det%20helt.pdf/$file/Det%20du%20gj%C3%B8r,%20gj%C3%B8r%20det%20helt.pdf)
- NOU 2016:16 *Ny barnevernslov*. Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse. Hentet fra:
<https://www.regjeringen.no/contentassets/53164b1e70954231b2a09d3fdec1888b/no/pdfs/nou201620160016000dddpdfs.pdf>
- Politi loven. (1995). *Lov om politiet*. Retrieved from:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1995-08-04-53?q=politiloven>
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1995-08-04-53?q=Politiloven>

- Prop. nr. 12s. (2016-2017). *Opptrappingsplanen mot vold og overgrep* Oslo: Regjeringen. Hentet fra: <https://www.regjeringen.no/contentassets/f53d8d6717d84613b9f0fc87deab516f/no/pdfs/prp201620170012000dddpdfs.pdf>
- Reeves, S., Lewin, S., Espin, S., & Zwarenstein, M. (2010). *Interprofessional teamwork for health and social care*. Chichester: Wiley-Blackwell.
- San Martin-rodriguez, L., Beaulieu, M.-d., D'Amour, D., & Ferrada-videla, M. (2005). The determinants of successful collaboration: A review of theoretical and empirical studies. *Journal of Interprofessional Care*, 2005, Vol.19(S1), p.132-147, 19(S1), 132-147. doi:10.1080/13561820500082677
- Stanley, N., & Humphreys, C. (2014). Multi-agency risk assessment and management for children and families experiencing domestic violence. *Children and Youth Services Review*, 47, 78-85. doi:10.1016/j.childyouth.2014.06.003
- Steinsvåg, P. Ø., & Heltne, U. (2011). *Barn som lever med vold i familien: grunnlag for beskyttelse og hjelp*. Oslo: Universitetsforl.
- Straffeloven. (2005). *Lov om straff*. Retrieved from: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28?q=straffeloven>.
- Straffeprosessloven. (1981). *Lov om rettergangsmåten i straffesaker*. Retrieved from <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1981-05-22-25?q=Straffeprosessloven>.
- Sørensen, N.B. (2000). Organisationers form og funktion - Om Mintzbergs teori o den dansk sammenheng. 4. utgave. Gylling: Samfunnslitteratur.
- Søvig, K. H., & Norge Barne- og, I. (2009). *Barnets rettigheter på barnets premisser : utfordringer i møtet mellom FNs barnekonvensjon og norsk rett*
- Tanggaard, L., & Brinkmann, S. (2012). *Kvalitative metoder: empiri og teoriutvikling*. Oslo: Gyldendal akademisk.
- Terum, L.I. (2003). *Portvakter i velferdsstaten. Om skjønn og beslutninger i sosialt arbeid*. Oslo: Kommuneforlaget
- Thorsvik, J., & Jacobsen, D. I. (2013). *Hvordan organisasjoner fungerer* (4. utg. ed.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Vangen, S. og Huxham, C. (2009). En teoretisk forståelse av samarbeidets synergi. I Willumsen, E. (red). *Tverrprofesjonelt samarbeid*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Vorland, N., & Skjørten, K. (2017). *Barn i krise: Samarbeidet mellom barnevern og politi*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. (Rapport 4/2017) Retrieved from <https://www.nkvts.no/rapport/barn-i-krise-samarbeidet-mellom-barnevern-og-politi/>
- Willumsen, E. (2009a). *Tverrprofesjonelt samarbeid*. Oslo: Universitetsforl.

Vedlegg:**Vedlegg 1: Intervju guide****Vedlegg 2: Case****Vedlegg 3: Informasjonsskriv om deltakelse****Vedlegg 4: Godkjenning fra NSD**